

374.2
6
1.5

2

ปัญหาและความต้องการ ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2

ปริญญาโท

ของ

สุรีย์ นาคนิยม

20 เม.ย. 2535

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

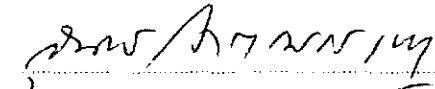
ธันวาคม 2528

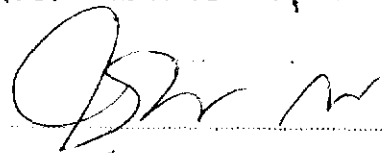
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177304

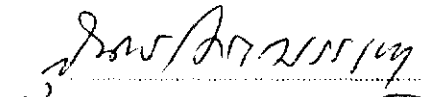
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

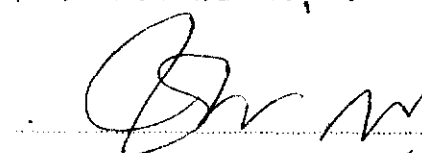
คณะกรรมการที่ปรึกษา

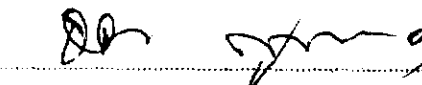
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบวรเทว)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชูเกียรติ คีสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบวรเทว)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชูเกียรติ คีสุวรรณ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ คีสุวรรณ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนและเป็นประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ ซึ่งเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่งจากอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ตลอดจนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้สนับสนุนให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สุรีย์ นาคนิยม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	6
สมมุติฐานในการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในประเทศไทย	8
แนวคิดในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	11
จุดมุ่งหมายและหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	12
การดำเนินงานการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	14
สภาพปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	17
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความถ่วงการ	18
เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพพระยะสัน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
งานวิจัยภายในประเทศ	26
งานวิจัยในต่างประเทศ	29
3. วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากร และวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	33
วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือ	36

การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	41
วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน	42
รายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์และคุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	42
เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน	58
5 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการวิจัย	89
ความสำคัญของการวิจัย	89
สมมุติฐานในการวิจัย	89
วิธีดำเนินการวิจัย	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
อภิปรายผล	93
ขอเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรแบ่งเป็นชั้นเรียนและนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามจังหวัด	34
2 จำนวนชั้นเรียนและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามจังหวัด	35
3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดและประเภทวิชา	35
4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามจังหวัด	42
5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามเพศ	43
6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามอายุ	43
7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามการนับถือศาสนา	44
8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	45
9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามอาชีพ	46
10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพการสมรส	47
11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามประเภทวิชาที่เรียน	48
12 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาค้นส่วนตัวของนักศึกษา วิชาชีพ	49
13 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาค้นการเรียนการสอน ของนักศึกษาวิชาชีพ	50
14 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาค้นสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักศึกษาวิชาชีพ	51
15 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้อการค้นการเรียน การสอนของนักศึกษาวิชาชีพ	52
16 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้อการค้นบริการ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ	53

17	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการอ่าน สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาชีพ	54
18	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการอ่านการเงิน และเงินทุนของนักศึกษาวิชาชีพ	55
19	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลด้านส่วนตัวในการ มาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ	56
20	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลด้านสังคมในการ มาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ	57
21	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามเพศ	58
22	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพ ที่มีอายุต่างกัน	59
23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาด้านส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่	60
24	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านการเรียนการสอนของนักศึกษา วิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	61
25	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ ที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่	62
26	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษา วิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	63
27	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	64

28	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาคำนวณตัวของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภท วิชาต่างกับจำแนกเป็นรายกลุ่ม	65
29	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาคำนวณการเรียนการสอนของนักศึกษา วิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกับ	66
30	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาคำนวณการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาต่างกับจำแนกเป็นรายกลุ่ม	67
31	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาคำนวณสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษา วิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกับ	68
32	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาคำนวณสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษา วิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกับจำแนกเป็นรายกลุ่ม	69
33	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน จำแนกตามเพศ	70
34	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	71
35	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	72
36	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	73
37	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันจำแนกเป็นรายกลุ่ม	74
38	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านการเงินและเงินทุน ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน	75

39	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการเรียนการสอน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	76
40	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการบริการที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	77
41	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการค้นคว้างานวิจัยอิสระ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	78
42	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความถี่ของการค้นคว้างานวิจัยอิสระของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายปี	79
43	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการดำเนินการเงินและเงินทุน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	80
44	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของเหตุผลด้านส่วนตัวและด้านสังคมในการเรียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเพศชายและหญิง	81
45	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของเหตุผลส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรีที่มีอายุต่างกัน	82
46	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรีที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายปี	83
47	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรีที่มีอายุต่างกัน	84
48	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	85
49	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายปี	86

50	เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษา วิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน	87
51	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่	88

ภูมิหลัง

ปัญหาที่มีความสำคัญของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน คือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยากจนของคนในชนบท ซึ่งมีจำนวนประมาณ 10 ล้านคน (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2525 : 2) เป็นที่ยอมรับกันว่าความยากจนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและการเมือง อันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากร และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นผู้ที่เสียเปรียบทางสังคมและการเมือง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 130) การศึกษานอกโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ เพราะกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามลดช่องว่างระหว่างคนในเมืองกับคนในชนบทในเรื่องของโอกาสทางการศึกษาที่ยังเหลื่อมล้ำกันอยู่ให้ลดน้อยลง โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะของการให้การศึกษาค้นคว้าชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 3) ซึ่งประกอบด้วยการให้ความรู้พื้นฐาน การบริการค่านาข้าวสาร ขนส่ง และการเพิ่มทุนทักษะวิชาชีพ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนดแนวนโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนไว้ว่า "... ให้เร่งขยายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น และเมื่อฝึกอาชีพแล้ว สามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ทันที หรือสามารถนำไปปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่เดิมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น..." (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2525 : 252) การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มีลักษณะดังกล่าว คือมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และสามารถนำไป

ประกอบอาชีพได้ แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันยังมีปัญหาหลายประการ ซึ่งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 55 - 62) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาวิชาชีพ จากการประเมินผลงานของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีการออกกลางคันถึงร้อยละ 24 ของนักศึกษาทั้งหมด ส่วนวิชาชีพชุมชนที่มีการออกกลางคันถึงร้อยละ 13 ของนักศึกษาทั้งหมด
2. ปัญหาการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ จากรายงานการประเมินผลงานของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดในปี 2525 พบว่าผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันมีเพียงร้อยละ 40 ของนักศึกษาทั้งหมด ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ส่วนที่เหลือไม่ได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เลย
3. ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่การกำหนดอายุและการศึกษาขั้นต่ำของผู้เข้ารับการฝึกวิชาชีพซึ่งกำหนดไว้ว่า จะต้องมียุ่ไม่ต่ำกว่า 15 ปี มีความรู้ชั้นอ่านออกเขียนได้ หรือต้อง จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้นจึงทำให้ผู้ที่ขาดหรือพลาดโอกาสทางการศึกษาและอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษไม่สามารถเข้ารับการฝึกวิชาชีพได้ เช่นกลุ่ม ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งจำเป็นต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจ ของครอบครัว นอกจากนี้ผู้ที่ผ่านการเรียนวิชาชีพแล้วไม่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ เพราะความไม่เกี่ยวเนื่องในการฝึกวิชาชีพ ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับการประกอบการ เช่น เรื่องเงินทุน การจัดการตลาด หรือสหกรณ์ เป็นต้น
4. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรวิชาชีพของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด มักขึ้นอยู่กับความชำนาญของผู้สอน และความพร้อมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด จึงจะเห็นได้ว่าบางหลักสูตรตลาดแรงงานต้องการผู้ที่จบวิชาชีพสาขานั้น ๆ มาก แต่ไม่มีผู้สอน และบางหลักสูตรล้าสมัยไม่มีผู้ต้องการเรียน แต่จำเป็นต้องเปิดสอนเพราะมีผู้สอนและอุปกรณ์อยู่แล้ว
5. ปัญหาการเรียนการสอน โดยทั่วไปครูผู้สอนวิชาชีพต้องออกไปปฏิบัติงานภาคสนามและ อยู่ในต่างจังหวัด โอกาสที่จะได้รับความรู้ใหม่ ๆ ใ้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็วนั้นน้อยมาก ทำให้การปรับปรุงตนเองและการเรียนการสอนไม่ทันสมัย นอกจากนี้ วัสดุอุปกรณ์ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน มีสภาพชำรุดทรุดโทรมและใช้มานาน การจัดหาวัสดุทำไถ่ราคา ไม่สอดคล้องกับความต้องการ และเนื้อหาในหลักสูตร นอกจากนี้ยังขาด การควบคุมคุณภาพ ขาดการทดสอบระดับมาตรฐานฝีมือ ไม่มีการเทียบระดับความสามารถและ ความต้องการของตลาดแรงงาน

6. ปัญหาการจัดสรรทรัพยากร หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้อง กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ปัจจุบันการจัดสอนวิชาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยังคงประสบปัญหาทั้งที่กล่าว มาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตการศึกษา 2 ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา ปัตตานี ยะลา และสตูล พบว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ยังมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา ปัญหาผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เท่า ที่ควร และปัญหาเรื่องเนื้อหาวิชายังไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2528 : 130) ประกอบกับจังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาพสังคม ความเป็นอยู่ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมของประชาชนในเขตนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากประชาชน ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ กล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่มีถือศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา ปัตตานี และยะลา ประชาชนส่วนใหญ่นิยมพูดภาษามลายูท้องถิ่นในวิถีประจำวันและไม่สามารถพูด ภาษาไทยได้ อัตราการไม่รู้หนังสือของประชาชนจึงมีสูงมาก (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2528 : ไม่มีเลขหน้า) จากการสำรวจของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในปี 2526 พบว่าเขตการ ศึกษา 2 มีผู้ไม่รู้หนังสือที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ถึงร้อยละ 20.4 ในขณะที่อัตราการไม่รู้หนังสือของ ประเทศมีเพียงร้อยละ 14.8 เท่านั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 34, 35) การที่ ประชาชนไม่รู้หนังสือเช่นนี้ จะส่งผลไปถึงโอกาสในการประกอบอาชีพด้วย โดยเฉพาะอาชีพที่ทำ รายได้สูงก็พลอยมีน้อยสำหรับคนเหล่านี้ รายได้ของคนของประชาชนที่จังหวัดนี้อยู่ในระดับที่ต่ำมาก (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2526 : 6) และประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อว่า การศึกษา วิชาชีพไม่สำคัญเท่ากับการศึกษาศาสนา (ภิญโญ อัมพพิศุภต์ 2523 : 169)

จากสภาพสังคมและสภาพทั่วไปที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของประชาชน ตลอดจนปัญหาในการฝึกอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในเขตการศึกษา 2 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาค้นนี้ให้ประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2
2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2
3. เพื่อศึกษาเหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ

1. การวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทวิชาชีพ ในระดับส่วนกลาง ภาค จังหวัด และท้องถิ่น
2. การพัฒนาหลักสูตรในระดับภาคและจังหวัด

3. การพัฒนานุเคราะห์ในระดับจังหวัด
4. การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ทั้งในส่วนกลางและจังหวัด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่กำลังเรียนอยู่ในระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง พฤศจิกายน 2528 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในช่วง เดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 มีชั้นเรียนทั้งหมดจำนวน 86 ชั้นเรียน นักศึกษาวิชาชีพ จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,500 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรซึ่งเป็น นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จำนวน 43 ชั้นเรียน นักศึกษาทั้งหมด 720 คน (รายละเอียดในการสุ่มได้เสนอไว้ในบทที่ 3)
3. ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตัวแปรดังต่อไปนี้
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
    - 3.1.1 เพศ จำแนกออกเป็น
      - 3.1.1.1 ชาย
      - 3.1.1.2 หญิง
    - 3.1.2 อายุ จำแนกออกเป็น 4 ระดับคือ
      - 3.1.2.1 อายุ 15 – 20 ปี
      - 3.1.2.2 อายุ 21 – 25 ปี
      - 3.1.2.3 อายุ 26 – 30 ปี

3.1.2.4 อายุ 30 ปีขึ้นไป

3.1.3 ประเภทวิชาชีพ จำแนกออกเป็น 3 ประเภทวิชา คือ

3.1.3.1 วิชาเกษตรกรรม

3.1.3.2 วิชาพาณิชยกรรม

3.1.3.3 วิชาช่างอุตสาหกรรม

3.2 ทวิแปรตาม โคลเก

3.2.1 ปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในเขตการศึกษา 2

3.2.2 ความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในเขตการศึกษา 2

3.2.3 เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในเขตการศึกษา 2

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษากันคว่าครั้งนี้เป็นที่เข้าใจชัดเจนและตรงกัน จึงได้กำหนดความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ประเภทชั้นเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 30 – 300 ชั่วโมง

2. นักศึกษาวิชาชีพ หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพ หมายถึง อุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่นักศึกษาวิชาชีพประสบในขณะที่เรียนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

4. ความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาพึงประสงค์ จะได้รับการจัดให้มีขึ้น หรือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

5. เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่กระตุ้น ผลักดัน หรือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพมาเลือกเรียนการศึกษานุปัฒนสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทำหน้าที่เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง แต่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค และอยู่ในความควบคุมดูแลของจังหวัด

7. ประเภทวิชา หมายถึง ประเภทวิชาของวิชาชีพที่แบ่งตามคู่มือ หลักสูตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2525 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นสามประเภทวิชา ได้แก่ คหกรรม พาณิชยกรรม และช่างอุตสาหกรรม

8. เขตการศึกษา 2 หมายถึง เขตการศึกษาที่มีหน้าที่จัดการศึกษาครอบคลุมพื้นที่จังหวัด คือ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมาเรียนการศึกษานุปัฒนสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นต่างกัน

2. นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันมีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมาเรียนการศึกษานุปัฒนสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นต่างกัน

3. นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันมีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมาเรียนการศึกษานุปัฒนสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในประเทศไทย แนวคิดในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จุดมุ่งหมายและหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น การดำเนินงานในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สภาพปัญหาการดำเนินงาน การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพระยะสั้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในประเทศไทย

การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในประเทศไทย ได้พัฒนาการมาตั้งแต่สมัยที่ไม่มีการจัดการศึกษาแบบเป็นทางการ ในสมัยโบราณมีการเรียนวิชาชีพกันภายในครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้การศึกษาแก่ชีวิตและสังคมอย่างแท้จริง แต่การศึกษาวินิจฉัยในสมัยก่อนมักอยู่ในขอบเขตจำกัด กล่าวคือ มักจะมีการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้ที่เป็นบุตรหลานหรือผู้ที่ใกล้ชิดเท่านั้น ต่อมาประเทศชาติได้พัฒนาเจริญมากขึ้น ความต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากขึ้นตามลำดับ จึงมีการจัดอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ เมื่อมิชชันนารีเข้ามาเผยแพร่ศาสนาในเมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้เริ่มมีการจัดการศึกษาวิชาชีพสำหรับเด็กไทยทั้งชายและหญิงขึ้น โดย นางเอส จี แมคฟาแลนด์ ภรรยาของศาสนาจารย์แมคฟาแลนด์ ได้จัดตั้งโรงเรียนการช่างสตรีขึ้นที่จังหวัดเพชรบุรี เมื่อปี พุทธศักราช 2408 โดยสอนให้สตรีรู้จักการประกอบอาชีพในด้านการเย็บปักถักร้อยและวิชาเกษตรศาสตร์ มีโรงฝึกปฏิบัติงานตามแบบโรงเรียนในประเทศตะวันตก โรงเรียนแห่งนี้ถือว่าเป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกในประเทศไทยที่สอนให้สตรีมีความคิดริเริ่ม สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ และนำไปสอนผู้อื่นต่อไปด้วย ต่อมาในปีพุทธศักราช 2414 นางคาร์ริงตัน มิชชันนารีชาวอเมริกัน ได้นำความคิดและแบบอย่างโรงเรียนที่เพชรบุรี มาตั้งเป็นโรงเรียนการช่างสำหรับเด็กหญิงในกรุงเทพฯ

หลักสูตรเน้นหนักไปทางด้านวิชาชีพมากกว่าการสอนอ่าน คัด เขียน ส่วนโรงเรียนฝึกอาชีพสำหรับ
 เด็กชายได้เริ่มที่จังหวัดลำปางเป็นแห่งแรก โดยเปิดสอนในคานเกษตรกรรม มีการนำเครื่องจักร
 มาใช้ในการไถหว่าน ถึงแม้ว่าการจัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาชีพเกษตรกรรมจะไม่ประสบผลสำเร็จ
 แต่ความคิดริเริ่มของพวกมิชชันนารีได้ทำให้คนไทยหันมาเอาใจใส่เรียนรู้วิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพ
 ทองถิ่นของตน ซึ่งมีผลต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพในสมัยต่อมา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 2527 : 24 - 25)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้จัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษา
 ซึ่งเปิดสอนพาณิชยกรรมเป็นแห่งแรก ในปีพุทธศักราช 2455 ต่อมาในปีพุทธศักราช 2456
 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาขึ้นเป็นแห่งแรก คือ โรงเรียนเพาะช่าง
 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 32)

ปีพุทธศักราช 2483 รัฐบาลเริ่มโครงการรณรงค์เพื่อการแก้ไขการไม่รู้หนังสือของประชาชน
 และตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาทางบ้านอาชีพของประชาชน จึงได้จัดการศึกษาวิชาชีพต่างๆ
 ควบคู่ไปกับการศึกษาผู้ใหญ่ชั้นอ่านออกเขียนได้

การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของกระทรวงศึกษาธิการในระยะแรกมีแผนงาน
 ที่ดำเนินการเป็นหลักอยู่สองหน่วยงาน คือ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา และกองส. ส.รม
 อาชีพ กรมอาชีวศึกษา โดยกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษา
 เคลื่อนที่ และโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่ ซึ่งโรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่จัดเป็นหน่วยกา
 นขนาดเล็ก เปิดสอนประมาณ 2 - 4 วิชา ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อผ้าสตรี ตัดผมชาย ช่าง
 เครื่องยนต์ การดำเนินงานกระจายไปทั่วประเทศ วิทยุชำนาญการเป็นผู้สอน ผู้สอนส่วนใหญ่
 ฐานะเป็นลูกจ้างประจำ ส่วนโรงเรียนอาชีวศึกษาประจำที่ กรมสามัญศึกษาได้จัดอุปกรณ์ส่วนห
 สมทบให้กับโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค และจัดสรรงบประมาณ
 เป็นค่าตอบแทนให้ครูประจำการสอนในตอนเย็น โรงเรียนผู้ใหญ่ทั้งสองประเภทนี้มีวัตถุประสงค์
 เพื่อฝึกวิชาชีพให้สนองกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและช่วยแก้ปัญหาพื้นฐานในการ
 ดำเนินชีวิต

ส่วนกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ ในรูปของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และโรงเรียนสารพัดช่าง โดยโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่จัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ขนาดใหญ่ เปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ ประมาณ 8 - 15 วิชา ประกอบด้วยวิชาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และด้านธุรกิจ ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ซึ่งดำเนินการเปิดวิชาชีพให้กับประชาชนและได้รับความสนใจจากประชาชนมาก ได้กระจายเคลื่อนที่สอนไปในทุกภูมิภาคของประเทศ ส่วนโรงเรียนสารพัดช่างเป็นโรงเรียนที่จัดฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชน ทั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครสี่แห่ง และทั้งกระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ เช่น จังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ สงขลา อุบลราชธานี และอุดรธานี เป็นต้น โดยโรงเรียนสารพัดช่างทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบริการแก่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ในการปฏิบัติงานภาคสนาม

นอกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังมีหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ อีกหลายหน่วยงาน เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรป.กลาง) กรมแรงงาน และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นต้น จากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนกัน รัฐบาลจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ สังกัดกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ ในสังกัดของกองการศึกษาผู้ใหญ่ คณะกรรมการดังกล่าวได้เสนอแนะให้รัฐบาลยุบกองส่งเสริมอาชีพ และให้โอนโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ขึ้นตรงต่อกองการศึกษาผู้ใหญ่ ตั้งแต่พุทธศักราช 2515 เป็นต้นมา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 2 - 3)

ต่อมาในวันที่ 24 มีนาคม พุทธศักราช 2522 กองการศึกษาผู้ใหญ่ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงมีการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ และให้ยุบโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่และประจำที่ เข้ามาเป็นกิจกรรมหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 10) ขึ้นกับฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร วางแผน ส่งเสริม และพัฒนางาน การศึกษาสายอาชีพและกลุ่มสนใจ รวบรวมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับงานสายอาชีพและกลุ่มสนใจ พิจารณา ดำเนินการจัดตั้ง ย้ายเลิก และย้ายโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพ ให้บริการด้านหลักสูตร คัดเลือก วิทยากรท้องถิ่น สรรวจกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติแต่งตั้งผู้สอนและเบิกจ่าย ค่าสอนของโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพและกลุ่มสนใจ รวบรวมและรายงานผลการเรียน ตลอดจนการนิเทศ

ตรวจเยี่ยม ติดตามผลงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุอาชีพและกลุ่มสนใจ ซึ่งมีการแบ่งสายปฏิบัติงาน ในฝ่ายดังนี้คือ งานสารบรรณ งานชั้นเรียนวิชาชีพ งานฝึกฝนวิชาชีพเคลื่อนที่สู่ชุมชน งานเทคโนโลยีชุมชน งานกลุ่มสนใจ งานแนะแนวการศึกษาสายอาชีพ และงานสื่อการสอน

แนวคิดในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดบริการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการรับความรู้ทักษะวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและความต้องการ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือปรับปรุงอาชีพ ตลอดจนใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดหมายสูงสุดของการจัดกิจกรรม

แต่เดิมนั้น การจัดการสอนหรือฝึกอบรมวิชาชีพตามหลักการเดิมเน้นหนักเรื่องการผลิตกำลังคนในคานขางฝีมือ และมีระยะที่ปานกลางเพื่อเตรียมคนให้มีความรู้ และให้มีโอกาสเลือกอาชีพใหม่ตามต้องการ หลักสูตรที่ใช้จัดเป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 300 ชั่วโมงต่อหนึ่งรุ่น (ภาคเรียน) โดยผู้เรียนทุกคนต้องเรียนครบ 300 ชั่วโมง (หรือร้อยละ 80 ของเวลาเรียน) จึงมีสิทธิ์ได้รับการประเมินผลการเรียน

การจัดหลักสูตรแบบนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้วิจัยพบว่า มีผู้เรียนออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น หลักสูตรยาวเกินไป และผู้เรียนส่วนใหญ่มีภารกิจประจำอยู่แล้ว เป็นต้น ผู้เรียนจึงไม่สามารถหาเวลามาเรียนได้ตลอดและหลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนเรียนตั้งแต่ต้นจนจบเหมือนกันหมดทั้ง ๆ ที่เนื้อหาในหลักสูตรบางเรื่องอาจเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่สนใจที่จะเรียน หรือเรียนรู้อยู่บ้างแล้ว หรือผู้เรียนอาจมีทุนทรัพย์ไม่พอเพียงที่จะเรียนครั้งเดียวตลอดหลักสูตร 300 ชั่วโมง นอกจากนี้การจัดหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนตลอดภาคเรียน ยังเป็นหลักสูตรที่จัดการบริการประชาชนได้ไม่กว้างขวาง เพราะจำนวนผู้ที่มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนจำกัด การที่จะรับผู้เรียนใหม่ได้ก็ต่อเมื่อจบหลักสูตร 300 ชั่วโมงแล้วเท่านั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 74)

อย่างไรก็ดีแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเน้นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้ที่คนเรากำลังทำต่อเนื่องกันตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาค้นคว้ามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาชีวิต และการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยส่งเสริมและปรับปรุงอาชีพเดิมหรือประกอบอาชีพใหม่ การจัดสอนวิชาชีพต้องสนองตอบความต้องการ ยึดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพฤดูกาล ความสะดวก และความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด (กรมการศึกษา
นอกระบบ 2526 : 44)

จุดมุ่งหมายและหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน

จากแนวคิดดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้วางจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตร วิชาชีพพระยะสันไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตร วิชาชีพพระยะสันในปัจจุบันนี้ จุดมุ่งหมายเรียงตามลำดับความสำคัญสามประการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526:45)
  - 1.1 เพื่อนำความรู้และทักษะไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์หลัก และเน้นหนักในการจัดวิธีการให้เป็นไปตามความจำเป็นของผู้เรียน
  - 1.2 เพื่อนำความรู้ไปประกอบการเองได้ ถือเป็นจุดมุ่งหมายอันกว้าง การจัดการพิจารณาให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เน้นการให้ทักษะเพิ่มขึ้นมากกว่า วัตถุประสงค์ในข้อแรกและจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ เช่น การจัดการตลาดและเทคนิคอื่น ๆ ตลอดจนการหล่อหลอมคนให้มีคุณธรรมจริยธรรม
  - 1.3 เพื่อนำความรู้ไปรับจ้างและขายแรงงาน ลักษณะการจัดเป็นการประสานงานให้หน่วยงานที่มีความพร้อมเป็นผู้จัด และจัดในสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นครั้งคราวตามความต้องการของตลาดแรงงาน

2. หลักสูตร สำหรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นได้พัฒนาโดยตลอดเพื่อให้ผู้เรียนได้นาคความรู้ไปประกอบอาชีพ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้ผู้เรียนสายสามัญทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาใหม่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ตลอดจนสามารถโอนหน่วยกิต เข้าสัสมทบกับหน่วยกิตตามโปรแกรมการเรียนทางสายสามัญได้ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้ใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2525 ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พัฒนาจากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2520 รวมทั้งสิ้น 12 วิชา สำหรับใช้ในโรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่ โรงเรียนผู้ใหญ่ประจำที่ โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นอกจากนี้ยังถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิชาเลือกในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ด้วย

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2525

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 4) ได้จัดแบ่งออกเป็นสามประเภทวิชาคือ

2.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้แก่ วิชาช่างตัดเสื้อสตรี วิชาช่างตัดเสื้อชาย วิชาอาหารและขนม และวิชาช่างตัดผมและเสริมสวย

2.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ได้แก่ วิชาบัญชี วิชาพิมพ์ดีดภาษาไทย วิชาพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ และวิชาการจัดการธุรกิจ

2.3 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ วิชาช่างยนต์ วิชาช่างวิทยุ วิชาช่างไฟฟ้า และวิชาช่างเชื่อมโลหะ

เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและยืดหยุ่นเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น สถานศึกษาก็สามารถเป็นผู้กำหนดหลักสูตรขึ้นนอกเหนือจากวิชาที่กระทรวงอนุมัติไว้แล้ว สำหรับสถานศึกษาในส่วนภูมิภาค ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเป็นผู้พิจารณาอนุมัติหลักสูตร และสำหรับสถานศึกษาในส่วนกลางให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนอนุมัติหลักสูตร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน

2526 : 7 - 9)

การดำเนินงานการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น

สำหรับการดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น จะกล่าวถึง กลุ่มเป้าหมาย หลักเกณฑ์การเข้าหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย สำหรับกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น ทั้งในเมืองและในชนบท แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ กลุ่มเป้าหมายในอาชีพ และกลุ่มเป้าหมายที่จำแนกตามสภาพปัญหา กลุ่มเป้าหมายในอาชีพหมายถึงกลุ่มเป้าหมายที่ยึดถืออาชีพเพื่อการประกอบอาชีพให้มาซึ่งรายได้ หรือเพื่อการประหยัคเป็นหลัก จึงได้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มาเรียนวิชาชีพเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ กลุ่มเป้าหมายที่มาเรียนวิชาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง และกลุ่มเป้าหมายที่มาเรียนวิชาชีพเพื่อไปรับจ้างหรือขายแรงงาน

ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่จำแนกตามสภาพปัญหา หมายถึง กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาโดยเฉพาะ ได้แก่ กลุ่มผู้อพยพ กลุ่มคนงานในโรงงาน และกลุ่มคนในชุมชนแออัด เป็นต้น

2. หลักเกณฑ์การเข้าหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น สำหรับหลักเกณฑ์การเข้าหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เสนอแนะแนวทางไว้ดังนี้

2.1 การแบ่งเวลาเรียน ระยะเวลาเรียน หรือมีกรอบตามหลักสูตรให้เป็นไปตามเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรนั้น ๆ การแบ่งเวลาเรียนให้ถือตามลักษณะเนื้อหาวิชาในหลักสูตร

2.2 จำนวนเวลาเรียน นักศึกษาจะต้องมีเวลาเรียนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ จึงจะมีสิทธิ์ได้รับใบแสดงผลการเรียนและใบสำคัญ

2.3 หน่วยกิต วิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรนี้ เป็นวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมกันอยู่ การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาจึงให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้คือ วิชาที่นับค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงวิชาที่ใช้เวลาเรียนรวมกันไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง โดยจะเป็นรายวิชาเดียวหรือหลายรายวิชา หรือหลายวิชารวมกันก็ได้

2.4 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ให้อธิบดีกรมวิชาการมีอำนาจในการสั่งยกเลิกเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาตามความเหมาะสม

2.5 คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ผู้เข้าเรียนทุกคนจะคงผ่านการทดสอบหรือการคัดเลือกของโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.6 การโอนหน่วยกิต ผู้เข้าเรียนที่มีความประสงค์จะขอโอนหน่วยกิตเข้าสมทบกับหน่วยกิตในระบบโรงเรียน หรือการศึกษาออกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 จะทำได้เมื่อผู้บริหารโรงเรียนยินยอมที่จะรับโอน

3. กระบวนการเรียนการสอน ในกระบวนการเรียนการสอน ครูเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาว่าควรจะสอนคาถาและคำปฏิบัติอย่างละกี่เปอร์เซ็นต์ โดยเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งควรดำเนินการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 47)

3.1 การชี้แจงสัณหา เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจนก่อน

3.2 การสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือขั้นตอนการทำงาน ฯลฯ โดยผู้สอนทำการสาธิตและให้ผู้เรียนทดลองทำตาม

3.3 การปฏิบัติจริง ผู้เรียนทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ ตลอดจนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น

3.4 ค้นหาเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ให้แตกฉานยิ่งขึ้น

3.5 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งอื่น ๆ ที่เห็นว่า จะเป็นทางแห่งการสร้างคนให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างงานให้มีคุณภาพในอนาคต

4. การวัดผลและการประเมินผล การเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น โดยทั่วไปเน้นหนักให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการฝึกภาคปฏิบัติให้ทักษะพอที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยที่การเรียนการสอนวิชาชีพมีลักษณะดังกล่าว การวัดผลและการประเมินผลการเรียนจึงควรจัดให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ ในการวัดผลควรให้น้ำหนักทางภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี อาจจะให้ประมาณ 80 - 100 % และน้ำหนักทางภาคทฤษฎีอาจให้ประมาณ 0 - 20 % ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของครูผู้สอนว่าควรจะให้อัตราส่วนของน้ำหนักในการวัดผลภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีเป็นเท่าไร โดยพิจารณาจากเนื้อหาวิชาในแต่ละงาน (รายวิชาย่อย)

หลักการวัดผลและประเมินผล โดยที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย "การประเมินผล การเรียนหลักสูตรวิชาพระยาศรี ๒๕๒๒" ได้กำหนดให้ประเมินผลการเรียนจากการวัดผล ระหว่างเรียน และเมื่อเรียนจบแต่ละรายวิชาการประเมินผลอาจใช้การทดสอบหรือการสังเกต หรือวิธีอื่นใดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของรายวิชานั้น ๆ

เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ครูผู้สอนอาจพิจารณาแบ่งออกเป็นรายวิชาหรือเป็นงานให้ผู้เรียน เรียนปฏิบัติ ในการประเมินผล จึงควรประเมินจากระหว่างการเรียนรู้แต่ละรายวิชาหรือการ ปฏิบัติงานแต่ละงานทั้งที่ตนจับ ถือว่าเป็นผลการเรียนของรายวิชาหรืองานนั้น เมื่อสิ้นสุด การเรียนของรายวิชาใดแล้ว ให้นำผลการเรียนของทุกรายวิชาหรือทุกงานในรายวิชานั้นมา ประเมินเป็นผลการเรียน

วิธีการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละงาน (รายวิชาย่อย) โดยเมื่อครูผู้สอน พิจารณาเนื้อหาในแต่ละงานว่าควร จัดสอนและวัดผล เน้นหนักทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นร้อยละ เท่าไร อาจวัดผลโดยวิธีสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน การทดสอบหรือการคูณผลงานตั้งแต่เริ่มปฏิบัติ จนถึงที่สุดและให้ผลการเรียนออกมาเป็นคะแนน แล้วจึงนำคะแนนของการ วัดผลทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติของงานนั้นมารวมกัน ได้เท่าไรนำผลรวมที่ได้มาปรับเป็นระดับคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

90 - 100	เท่ากับผลการเรียน	ดีมาก	ระดับคะแนน	4
75 - 89	เท่ากับผลการเรียน	ดี	ระดับคะแนน	3
60 - 74	เท่ากับผลการเรียน	ค่อนข้างดี	ระดับคะแนน	2
50 - 59	เท่ากับผลการเรียน	ปานกลาง	ระดับคะแนน	1
0 - 49	เท่ากับผลการเรียน	ต่ำกว่าเกณฑ์	ระดับคะแนน	0

วิธีการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยที่การจัดสอนในแต่ละรายวิชาแบ่งออกเป็น รายวิชาย่อยหรืองาน ในแต่ละรายวิชาการอาจประกอบด้วยงานหลายงาน เมื่อสิ้นสุดการเรียน ในแต่ละรายวิชาให้ประเมินผล โดยนำผลการเรียนหรือผลการปฏิบัติงานของทุกงานในรายวิชานั้นๆ มารวมกัน ได้เท่าไรแล้วหารด้วยจำนวนงาน นำผลลัพธ์มาปรับระดับคะแนนอีกครั้งหนึ่งโดยใช้ เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.00	เท่ากับ	4
	2.50 – 3.49	เท่ากับ	3
	1.50 – 2.49	เท่ากับ	2
	0.50 – 1.49	เท่ากับ	1
	0.00 – 0.49	เท่ากับ	0

การคำนวณหน่วยกิต ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คือวิชาที่ปีค่าหนึ่งหน่วยกิต หมายถึงวิชาที่ใช้เวลาเรียนรวมกันไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง ในการศึกษาคำนวณหน่วยกิต ให้นำจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชามารวมกันแล้วหารด้วย 30 ผลลัพธ์คือจำนวนหน่วยกิต

สภาพปัญหาการดำเนินงานการฝึกวิชาชีพระยะสั้น

จากการประเมินผลการดำเนินงานการศึกษานานาชาติเพื่อสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 35-36) ปรากฏว่ามีปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการฝึกวิชาชีพระยะสั้นดังนี้คือ

1. ปัญหาการขาดข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
2. ปัญหาการโอนเงินงบประมาณจากส่วนกลางสู่ส่วนท้องถิ่นล่าช้า ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวของการฝึก
3. ปัญหาการขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยในด้านการประหยัดในการใช้ทรัพยากร
4. ปัญหาหลักสูตรบางหลักสูตรล้าสมัย บางหลักสูตรระยะเวลาสั้นมากเกินไปทำให้การฝึกไม่ไต่ผลเท่าที่ควร ผู้ที่สำเร็จจากการฝึกวิชาชีพขาดคุณภาพโดยเฉพาะผู้มีพื้นฐานน้อย
5. ปัญหาคุณภาพครูฝึก บางแห่งขาดแคลน บางแห่งมีครูฝึกแต่เป็นครูที่ขาดประสบการณ์ ทำให้มีปัญหาในการถ่ายทอด
6. ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาชั้นสูง

7. ปัญหาประมาณมีน้อย ทำให้การฝึกอาสาสมัครไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ

8. ปัญหาผู้เชี่ยวชาญวิชาชีพไม่ใส่ใจเอาใจใส่ให้เกิดประโยชน์

9. ปัญหาการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการฝึกอาชีพ

10. ปัญหาขาดแคลนเงินทุนสำหรับผู้ที่มีความประสงค์จะมีกิจการของตนเอง

11. ปัญหากฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งมากมายซับซ้อนจนไม่เกื้อกูลการทำงานและกลายเป็น

อุปสรรคต่อการดำเนินงาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 35 - 36)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความหมายของความต้องการ สำหรับความหมายของความต้องการนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ทั้งคิงบี โมแฮมมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร์ สร้อยสุรียา (โมแฮมมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร์ สร้อยสุรียา 2520 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการคือสิ่งซึ่งเมื่อได้มากก็ช่วยให้รู้สึกพอใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร็วจิตในชีวิตร

ในทำนองเดียวกันกับ ณรงค์ จริยวิทย์ยานนท์ และปริยานุช จริยวิทย์ยานนท์ (ณรงค์ จริยวิทย์ยานนท์ และปริยานุช จริยวิทย์ยานนท์ 2526 : 36 - 37) ได้กล่าวว่า ความต้องการคือสภาวะของการขาดสิ่งที่จะมาบรรเทาความอยาก อันจะทำให้เกิดความพอใจ เช่น คนหิว ทำให้เกิดภาวะที่อยากและความอยากจะพาไปสู่การกิน เมื่อกินอิ่มแล้วเกิดความพอใจภาวะความต้องการก็จะหมดไป ความต้องการเป็นสาเหตุของความไม่พอใจ และความไม่พอใจคือการที่คนเรารู้สึกถึงความต้องการ แต่ขาดสิ่งที่จะมาบรรเทาความต้องการ จึงเกิดความไม่พอใจขึ้น แต่ถ้าได้รับสิ่งที่จะมาบรรเทาความต้องการก็เกิดความพอใจ ดังนั้น ความต้องการจึงเป็นการให้ความหมายของธรรมชาติของความพอใจและความไม่พอใจ

ส่วน ชูบุตร โคตรบรรเทา (Kothbanta. 1970:25) กล่าวว่า ความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ (outcomes) ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น แต่ โฮวล์ โอฮูล (Houle. 1977 : 35) ได้นิยามความหมายของความต้องการว่าเป็นเงื่อนไข หรือสภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง และมักจะใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคลและประชาชน

ความต้องการนี้บุคคลอาจรู้สึกและแสดงออกถึงความต้องการของตนเองได้ ซึ่งเรียความต้องการชนิดนี้ว่า "felt needs" หรือ อาจจะมาจากบุคคลอื่น ๆ เกิดความรู้สึกว่า บุคคลที่เราสนใจมีความต้องการในบางสิ่ง ความต้องการชนิดนี้เรียกว่า "ascribed needs" สำหรับ สมศักดิ์ บุญวิโรจน์ (สมศักดิ์ บุญวิโรจน์ 2522 : 2) ได้สรุปไว้ว่า ความต้องการ (needs) คือ ปัญหาซึ่งได้รับการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญแล้วเห็นว่า จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

ลำดับความต้องการของมนุษย์ ในเรื่องของความต้องการของมนุษย์นั้น เอ เอช มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35 - 47) ได้จัดแบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางกายหรือสรีรวิทยา (bodily needs or physiological needs) เป็นความต้องการที่มาสโลว์ และนักจิตวิทยาเห็นว่า เป็นความต้องการระดับแรกสุด ซึ่งได้แก่ความต้องการในทันที 4

2. ความต้องการได้รับความปลอดภัย (safety needs) จะเกิดขึ้นได้ เมื่อความต้องการขั้นที่ 1 ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันอันตรายต่าง ๆ อาจหาไม่ได้รับการสนองตอบคนเราอาจหลบหนีไปจากสภาพนั้น ๆ

3. ความต้องการความรักและการเข้าเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม (love and belongingness needs) เพราะว่าคนเราต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

4. ความต้องการได้รับการยกย่องในด้านความมีชื่อเสียง และเกียรติยศ (self-esteem needs)

5. ความต้องการได้กระทำตามความสามารถที่เป็นจริง (self-actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความต้องการ และเป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล

จากแนวความคิดของ Maslow ความต้องการได้ถูกจัดอันดับขั้นตอนจากความต้องการพื้นฐาน และสูงไปเรื่อย ๆ โดยไม่ข้ามขั้นตอนซึ่งหมายความว่า การจะไ้มาซึ่งความต้องการในอันดับที่สูงขึ้น จำเป็นจะต้องได้รับความต้องการในลำดับขั้นต้น ๆ ก่อน

ส่วน เบอร์รี่ (Murphy. 1973 : 80) ได้พูดถึงความต้องการโดยทั่ว ๆ ไปว่า มีดังนี้

1. ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่ออินทรีย์ (visceral needs) เช่น อาหาร น้ำ อากาศ เพื่อความเจริญเติบโตของร่างกาย
2. ความต้องการที่จะสำรวจและให้กิจกรรมเกิดขึ้นเรื่อย ๆ (activity needs)
3. ความต้องการทางความรู้สึก (sensory needs) ซึ่งรวมทั้งที่เกี่ยวกับสีและระบบเสียง คือ ความต้องการที่จะปรับคนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
4. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความลำบาก (needs to avoid or escape attack) หรือต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกโจมตี

ในทำนองเดียวกันกับ บำรุง สุขพรรค (บำรุง สุขพรรค 2524 : 65) ได้สรุปแนวคิดของ เกรปส์ (Theodore Krep) ว่า ความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์มีเกาณัติคือ

1. ความต้องการอาหารและสวัสดิการเกี่ยวกับร่างกาย เช่น ที่พัก และเครื่องนุ่งห่ม
2. ความสุขในบ้าน (homemaking) เช่น การพักผ่อน (recreation) และโอกาสสำหรับครอบครัว

3. ความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ (achievement)
4. ความต้องการมีกิจกรรม มีของมากสิ่ง และความใหม่ (activity variety and novelty)

5. ความต้องการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ (release for emotional tension)
6. ความต้องการมีความมั่นคงในฐานะของบุคคล (security of states)
7. ความต้องการเป็นสมาชิกที่มีค่าของกลุ่ม (worthy group membership)
8. ความรู้สึกต่อการมีคุณค่าตนเอง (sense of personal worth)
9. ความรู้สึกต่อการมีส่วนร่วม (sense of participation)

ความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่ ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ ไคมีผู้นำทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการมาประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง เช่น มัลคอล์ม เอส โนลส์ (Knowles, 1971 : 23 - 25) ไคมีนำเอาแนวความคิดของมาสโลว์ และอูลมามายแนวความคิดต่อเนื่องเพื่อนำประโยชน์มาใช้ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ โดยแบ่งประเภทความต้องการออกเป็นสองประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เชิงชีววิทยาและจิตวิทยา (basic human needs) ซึ่งเป็นการยอมรับแนวคิดของมาสโลว์เกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น

1.1 ความต้องการทางกายภาพ (physical needs) เป็นความต้องการที่สังเกตเห็นได้ง่าย เพราะเป็นความต้องการทางร่างกาย ในแง่ของการศึกษาผู้ใหญ่ ความต้องการทางกายมี ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสะดวกสบาย การพักผ่อน ดังนั้น การจัดสภาพการเรียนรู้ให้เหมาะสม อาศัยเขียนตัวอักษรเล็กเกินไป เสียงครูต่ำเกินไป เกาที่นั่งไม่สบาย หรือใช้เวลาสอนมากเกินไป สาเหตุเหล่านี้จะทำให้ผู้ใหญ่รู้สึกไม่สะดวกสบายทางร่างกาย และในที่สุดอาจไม่สนใจต่อการเรียนรู้

1.2 ความต้องการในด้านการเจริญเติบโตทางอารมณ์ (growth needs) นักจิตวิทยาที่มีความเห็นว่า ความต้องการเจริญเติบโต เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญ ความเจริญเติบโต (growth) ของวัยเด็กคือ การพัฒนาการเจริญเติบโต ส่วนในวัยผู้ใหญ่ความเจริญเติบโต เน้นทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทัศนคติ ความสนใจ และความซาบซึ้ง ดังนั้น ในการจัดสภาพการเรียนรู้การสอนให้กับผู้ใหญ่จึงต้องเน้นความเจริญเติบโตดังกล่าว

1.3 ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (needs for security) เพราะสัญชาตญาณของมนุษย์ต้องการความปลอดภัย และต้องการป้องกันตนเอง แรงผลักดันในขั้นนี้ ทำให้มนุษย์มีความระแวงในสถานที่ใหม่ โดยเฉพาะในทางจิตวิทยาแล้วจะหมายความว่า ความระแวงนี้จะไม่ให้ใครมาข่มขู่ภาพพจน์ที่มีต่อตัวเอง ค่ายเหตุนี้ ผู้ใหญ่จึงชอบความเคยชิน สิ่งที่เคยทำมาเป็นประจำ บางคนเมื่อรู้สึกว่าจะถูกข่มขู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ จะมีปฏิกิริยาไม่เหมือนกัน บางคนจะถอนตัวเองจากกิจกรรมไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วม จนกว่าตัวเองจะมีความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัย บางคนจะมีปฏิกิริยาในทางตรงกันข้าม เช่น พยายามจะเข้าควบคุมผู้อื่น หรือข่มขู่แสดงอำนาจ เป็นต้น

1.4 ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (needs for new experience) เมื่อคนเราแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยให้กับชีวิต ต้องการความรัก ความชื่นชอบ หากรู้สึกว่าไม่ได้รับการตอบสนองในขั้นนี้ จะมีการแสดงออกที่รุนแรงมาก อาจจะเป็นความแข็งกระด้าง รุกราน

หาเรื่องผู้อื่น หรืออาจจะเป็นการฉกฉวยได้ตัวไม่ยุ่งกับผู้อื่น แต่สำหรับบางคนก็ถือสายกลาง คือเฉย ๆ ไม่แสดงออกอะไรมากนัก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงควรเน้นในรูป การจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปราย สัมมนา การแสดงบทบาทสมมติ และการแบ่งกลุ่มย่อย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้มีโอกาสแสวงหาเพื่อนและรู้จักทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และปรับปรุงความสามารถของตนเองให้เป็นที่ยอมรับหรือชื่นชอบของเพื่อนร่วมงาน

1.5 ความต้องการได้รับการยอมรับ (needs for recognition)

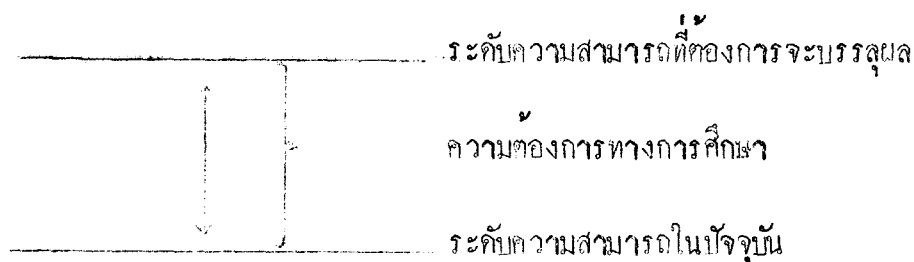
ทุกคนต้องการได้รับการนับถือจากผู้อื่น และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ความสำเร็จจึงทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะแสวงหาสถานภาพในกลุ่มสังคม ชุมชน และสถาบัน ผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเข้าใจจิตวิทยาผู้ใหญ่ ในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างบรรยากาศของมิตรภาพ และความอบอุ่นใจให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาทุก ๆ คน เมื่อผู้ใหญ่รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับเขาจะมีกำลังใจในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

ดังนั้นความต้องการขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นความต้องการโดยทั่วไปของมนุษย์อย่างกว้างขวาง และเป็นความต้องการทางจิตวิทยาและชีววิทยา แต่ความต้องการดังกล่าวมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความต้องการเชิงการศึกษาอย่างมาก ดังตัวอย่างเรื่อง ความต้องการที่จะได้รับความต้องการความปลอดภัย ไม่ต้องการเสียหน้าต่อหน้าผู้อื่น

2. ความต้องการทางการศึกษา (educational needs) สำหรับความต้องการทางการศึกษานั้น โบลส์ ได้ประยุกต์แนวคิดของฮูมส์มาใช้ในการให้ความหมายของความต้องการทางการศึกษาว่า เป็นสิ่งซึ่งบุคคลควรจะได้เรียนเพื่อให้ตัวเอง เพื่อให้สถาบันหรือองค์กรของเขาดีขึ้น หรือเพื่อให้สังคมของเขาดีขึ้น ความต้องการขั้นพื้นฐานของวาระระหว่างระดับสมรรถนะ (level of competencies) ของบุคคลในปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่าเพื่อให้บุคคลสามารถกระทำการใดประสบความสำเร็จ ของวาระนี้อาจกำหนดโดยบุคคลเอง โดยสถาบันหรือองค์กรของบุคคล หรือโดยสังคมของบุคคลนั้น โดยสรุปความต้องการทางการศึกษาว่าเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่บุคคล (หรือองค์กร หรือสังคมของบุคคล) ประสงค์จะให้ตัวเองเป็นกับสภาพที่ตัวเองเป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ความต้องการเชิงการศึกษานี้ ถ้าหากบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะให้เฉพาะเจาะจง แล้วหาความกระจ่างให้แก่ตนเองได้แล้ว เขายังมี

แรงกระตุ้นที่จะเรียนรู้ และคาดการณ์ความต้องการของบุคคล องค์การและสังคมสอดคล้องกัน การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้น

ภาพแสดงความหมายของความต้องการทางการศึกษา

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางการศึกษา โดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลใดเรียนรู้

ส่วนแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาของ เอ็ดเวิร์ด เอช ซีส์สันส์ (Scissons. 1982 : 20) นั้น ได้ให้ความหมายความต้องการทางการศึกษาว่า ความต้องการทางการศึกษาเป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการ (need component)

3. ส่วนองค์ประกอบคือ ความสามารถ (competence) ซึ่งเป็นระดับความสามารถของบุคคลที่จะกระทำเพื่อให้เกิดทักษะบางอย่าง ความสอดคล้อง (relavance) เป็นระดับความสามารถที่จะกระทำเพื่อให้เกิดทักษะที่บุคคลคิดว่าเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และการจูงใจ (motivation) เป็นระดับความตั้งใจของบุคคลที่จะปรับปรุงระดับความสามารถของตนเอง เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความต้องการจากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า ความต้องการเป็นสภาวะทางจิตวิทยา (bio-psychological state) ที่จะนำบุคคลไปสู่ความสุข ความพึงพอใจ โดยบุคคลพยายามที่จะหลีกเลี่ยงสภาวะที่ไม่มีความสุข ไม่มีความพึงพอใจ ดังนั้นความต้องการตามนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการเจริญเติบโต ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการ

ยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า และความต้องการทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความ
ต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่าง
ที่ตนเองขาดแคลน เพื่อให้ตนเองดีขึ้น ความต้องการทางการศึกษา เป็นผลของความสัมพันธ์
ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการทั้งสามอัน ได้แก่ ความสามารถ ซึ่งเป็นระดับความ
สามารถในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ความสอดคล้อง คือ ระดับความสามารถในการ
กระทำกิจกรรมนั้น ๆ และการจูงใจ คือ ความเต็มใจของบุคคลที่จะพัฒนาความสามารถของตน
เพื่อให้สามารถกระทำกิจกรรมนั้นได้สำเร็จ

การประเมินความต้องการทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเข้าใจสภาพแวดล้อม
ที่จะมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน การประเมินความต้องการทางการศึกษา จะช่วยให้ผู้สอน
ทบทวน และองค์กรให้จัดบริการที่มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ที่จะมารับบริการ
ได้ และในการจัดการศึกษาทุกประเภท ความต้องการทางการศึกษาของบุคคล องค์กรและ
สังคม หรือชุมชนควรมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน มิฉะนั้นแล้วก็จะเกิดปัญหานานาประการ
ดังนั้นเพื่อจัดบริการและเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้สอนเข้าใจ
ความต้องการ ทางการศึกษาของผู้เรียน จึงต้องคำนึงถึงวิธีการและแหล่งที่จะใช้เพื่อประเมินความ
ต้องการทางการศึกษา โดยแยกเป็นความต้องการของผู้เรียนหรือผู้มารับบริการ ความต้องการ
ขององค์กร ความต้องการของสังคม และชุมชน

วิธีการประเมินความต้องการของผู้เรียนหรือผู้มารับบริการ การศึกษาผู้ใหญ่ นั้น

โนลส์ (Knowles. 1972 : 80 - 97) ได้สรุปไว้ว่า วิธีการประเมินหรือหาข้อ
ชี้แนะว่าผู้ใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้อะไร เพื่อจะได้เป็นผลดีสำหรับตัวเขาเองนั้นอาจประเมินได้จาก
1. ตัวผู้เรียน บุคคลโดยทั่วไปย่อมรูว่าตนเองต้องการอะไร เพื่อจะพัฒนาให้ตัวเองดีขึ้น
แต่บางคนก็ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการที่เกิดขึ้นนั้นมีเพียงพอที่จะผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่
แต่ในเรื่องนี้มีจุดอ่อนอยู่ว่า ความต้องการของมนุษย์ที่ถูกมองว่าเป็นคนดีในสายตาของผู้อื่น ซึ่งจะ
ทำให้ผู้เรียนหลายคนตอบแบบสอบถามเรื่องความต้องการของตนเองอย่างผิวเผิน ดังนั้นถ้าหาก
ต้องการเข้าใจความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงแล้วจะต้องใช้แบบสอบถามประเภทคาดคะเน
(projection questionnaire) ในการออกแบบสอบถาม เช่น ถามว่าขณะที่ท่านแต่งตัวเตรียมตัว

ตอนเช้า และกำลังคิดถึงภารกิจข้างหน้าสำหรับวันนี้ ท่านคิดถึงอะไร

นอกจากวิธีดังกล่าวอาจใช้วิธีวิเคราะห์พัฒนาเชิงความต้องการความสามารถโดยใช้รูปแบบความสามารถ ตามวิธีกรรมนี้เป็นการสร้างแบบอย่างความสามารถต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนประเมินตัวเองว่ามีความถนัดอยู่ในมาตราส่วนประเมินค่าใด

2. บุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือ โดยการสัมภาษณ์หรือการใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่ทำงานในหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ในคำปรึกษาและแนะนำประชาชน บุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ประชาชนทั่วไปปรึกษาปัญหาและความต้องการต่าง ๆ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนาการแพทย์ หรือพยาบาล ผู้นำสหภาพแรงงาน พระสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

3. สื่อมวลชน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์หรือวารสารที่มีชื่อเสียงจะมีประสบการณ์ในการรับรู้ และไวต่อปัญหาของประชาชน ดังนั้นการสำรวจแนวโน้มความต้องการของประชาชนอาจกระทำได้เช่น การสำรวจเรื่องและหัวข้อที่หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจ

4. เอกสารสิ่งพิมพ์ทางราชการ เช่น ทางการศึกษาผู้ใหญ่ จิตวิทยา สังคมวิทยา มนุษยวิทยา รัฐศาสตร์ ศาสนา เศรษฐศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ ส่วนมากจะมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใหญ่ในตำแหน่ง ๆ

เหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

การที่ผู้เรียนตัดสินใจมาเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ก็เพราะมีสิ่งกระตุ้น หรือผลักดัน ซึ่งอยู่ภายในตัวของแต่ละบุคคล เราอาจเรียกได้ว่าเป็นแรงจูงใจ แรงจูงใจนี้หมายถึง สภาพการขาดแคลนบางสิ่งบางอย่างของร่างกายหรือของจิตใจเป็นสภาพที่เรารู้สึกกระวนกระวาย มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมอะไรบางอย่างออกไป ในขณะนั้น เพื่อสนองความปรารถนาของเราเอง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการสามประเภทคือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (survival motives) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (social motives) ได้แก่ ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ต้องการมีพวกพ้อง หรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. แรงจูงใจที่เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง (self - esteem motives)

ไคแก ความต้องการการเคารพนับถือตนเอง ความมีศักดิ์ศรี ความเพียบพร้อมในตนเอง

แรงจูงใจประเภทแรกเป็นแรงจูงใจที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนเพื่อการอยู่รอด ส่วนแรงจูงใจประเภทที่สอง และประเภทที่สามนั้น จะต้องมีการเรียนรู้และจะต้องอยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสมจึงจะเกิด เช่นเดียวกับกับทฤษฎีของ เอ. เอช มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35 - 45) ซึ่งไคจัดแบ่งลำดับขั้นความต้องการของแต่ละบุคคลไว้เรียงตามลำดับเป็นห้าขั้น ซึ่งไคกล่าวไว้แล้วข้างต้นคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการได้รับความปลอดภัย ความต้องการความรัก และความต้องการมีชื่อเสียง และความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งบุคคลจะต้องได้รับการพัฒนาขั้นพื้นฐานเสียก่อน จึงจะพัฒนาแรงจูงใจไปสู่ระดับสูงตามลำดับ กลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แต่ละคนที่มีชีวิตอยู่ในสังคม มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการที่จะเป็น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงความต้องการ หรือเหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียน เพื่อให้การลงทุนนั้นได้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะกลุ่มผู้เรียนผู้ใหญ่เป็นกลุ่มที่เสาะแสวงหา ขวนขวายที่จะศึกษาต่อด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ เป็นการเรียนรู้ที่จะเกิดจากใจชอบ และใจรัก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยในประเทศไทย

บำรุง สุขพรรค (บำรุง สุขพรรค 2524 : 121) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียน และชนบท ผลการวิจัยพบว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายมีความต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น และต้องการมีอาชีพที่มั่นคงมากที่สุด รองลงมาไคแก ความต้องการการอบรมด้านอาชีพระยะสั้น และอาชีพระยะยาว ตลอดจนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดบริการทางการศึกษา และอาชีพยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ประชาชนไม่ค่อยได้รับบริการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบโดยตรงยังกระจายบริการไม่ทั่วถึง

ทำนองเกี่ยวกับ สุทิน ฉิมโฉม (สุทิน ฉิมโฉม 2521 : 98) ได้สำรวจความต้องการ การฝึกอบรมวิชาชีพของเด็กวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตก และจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2521 ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูสมเด็จพระยา ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตที่มีสภาพ ความเป็นอยู่ทั่วไป จำนวน 926 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และเลือกกลุ่มตัวอย่างของ นักเรียนที่อยู่ในเขตที่มีสภาพความเป็นอยู่ยากจนอีก 404 คน โดยถือความยากจนจากการได้รับ ความช่วยเหลือจากโครงการอาหารกลางวันเป็นเกณฑ์ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตที่มีสภาพความเป็นอยู่ทั่วไป เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว และไม่ประสงค์ที่จะ ศึกษาต่อมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งใช้ระยะเวลาในการฝึกมากกว่าเก้าเดือน สำหรับลักษณะ วิชาที่ต้องการฝึกมากที่สุดได้แก่วิชาตัดเสื้อสตรีและเสื้อเด็ก รองลงมาได้แก่ช่างเครื่องยนต์ ช่างวิทยุ และโทรทัศน์ ส่วนวิชาเครื่องปั้นดินเผา และการดำยารุ่นมีผู้ต้องการเรียนน้อยที่สุด สำหรับนักเรียนในเขตที่มีสภาพความเป็นอยู่ยากจนพบว่านักเรียนมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชา ตัดเสื้อสตรีและเด็กมากที่สุด เช่นเดียวกัน รองลงมาคือวิชาพิมพ์ดีด ช่างเครื่องยนต์ ช่างวิทยุ และโทรทัศน์ ส่วนวิชาช่างโลหะ และเครื่องหยาบ นักเรียนมีความต้องการเรียนน้อยที่สุด

ส่วน ชวกรี อายุวัฒน์ (ชวกรี อายุวัฒน์ 2519 : 80 - 81) ได้ศึกษารองคประกอบ ที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสาร์พัสซัง และ โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่ เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นคือ องค์ประกอบด้านอาชีพซึ่งได้แก่ความชอบในอาชีพสำเร็จแล้ว หางานทำได้ง่าย สามารถใช้วิชาชีพหารายได้พิเศษ เพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี ส่วนองค์ประกอบ อื่น ๆ เป็นองค์ประกอบย่อยรองลงมาได้แก่ ความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำ ความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบขององค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า องค์- ประกอบด้านอาชีพมีอิทธิพลมากกว่าองค์ประกอบด้านส่วนตัวและสังคม ส่วนองค์ประกอบที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษทั้งสองประเภท พบว่ามี 10 องค์ประกอบที่แตกต่างกัน คือ นักศึกษาของโรงเรียนสาร์พัสซังเห็นว่า การเรียนวิชาชีพใช้เงินทุนเรียนน้อยมีจำนวนมากกว่า นักศึกษาโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และนักศึกษาของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ได้รับอิทธิพลจาก

องค์ประกอบทั้งนี้ คือ นำประโยชน์ไปใช้กับอาชีพจริง ต้องการทราบลักษณะของวิชา จนนำมาใช้กับความเป็นอยู่ภายในบ้านมีจำนวนมากกว่ำโรงเรียนสารพัดช่าง สำหรับข้อคิดเห็นที่สำคัญได้แก่นักศึกษาโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่มีอาชีพทำไร่ ทำนา ความรู้อยู่ระหว่าง ป.4 - ม.ศ.3 และอาศัยอยู่ในชนบท ดังนั้นหลักสูตรที่จัดการเป็นการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และมีอาชีพที่ควรจัดให้สอดคล้องกับอาชีพที่ทำอยู่ อีกประการหนึ่งนักศึกษาที่มาเรียนส่วนมากต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หลักสูตรวิชาชีพที่จัดควรให้สั้น และสามารถนำไปแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างได้

สำหรับ นวลละมุน วงศ์เชิดธรรม (นวลละมุน วงศ์เชิดธรรม 2522 : 168-176) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการของนักศึกษายุ่งใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในชั้นหลักสูตร นักศึกษาต้องการเรียนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ควรจะจัดเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นเนื้อหาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ ในด้านการเรียนการสอนควรรี้อยู่ประกอบการสอนให้เหมาะสม และในขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่นักศึกษาให้มาก มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ สำหรับด้านการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาต้องการให้ครูได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามปัญหาในชั้นเรียน และความรู้ที่สามารถนำไปใช้เรียนต่อในระดับสูง ส่วนในด้านการบริการของโรงเรียน นักศึกษาต้องการให้โรงเรียนจัดบริการอุปกรณ์และตำราเรียนให้กับนักศึกษา ให้ห้องสมุดโรงเรียนเปิดบริการให้ยืมหนังสือ จัดบริการแนะแนวทางการศึกษา หรือแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษา จัดบริการนำค่าน้ำใช้ และค่าการปฐมพยาบาล ในทำนองเดียวกันกับพิภพ กาญจนะ (พิภพ กาญจนะ 2519 : 50 - 51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนอยู่ใหญ่สายสามัญในเขตการศึกษา 7 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงวิธีการจัดการศึกษาอยู่ใหญ่มากในหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ทำให้การดำเนินงานการศึกษาอยู่ใหญ่มิบรรลุผลเท่าที่ควร สำหรับในด้านความต้องการนั้นครูมีความต้องการในด้านวิชาชีพ และขวัญในการทำงาน โดยต้องการได้รับเงินตอบแทนค่าสอนมากขึ้นกว่าเดิม และต้องการให้ผู้บริหารทุกระดับเอาใจใส่ และสนับสนุนเป็นพิเศษ

ในปี พ.ศ. 2524 กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2524 : 22) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นวิชาคักเสื้อสตรี โดยครู

ประจำการ กับวิทยากรท้องถิ่น การวิจัยพบว่าผลการเรียนรู้ภาคทฤษฎีซึ่งสอนโดยครูประจำการ สูงกว่าการสอนวิทยากรท้องถิ่น แต่ผลการเรียนรู้ทางภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

สุวรีย์ ฌ ระนอง (สุวรีย์ ฌ ระนอง 2525 : 81) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมวิชาชีพแก่งหินโสภณประชากรที่ศึกษาเป็นหญิงโสภณ และครูฝึกอาชีพ 11 คน การวิจัยพบว่าการศึกษาสถานสงเคราะห์ยังไม่สามารถดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพให้ได้ผล เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับการสงเคราะห์ จึงขาดความพร้อมในการเรียนรู้ ครูฝึกอาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม และยังขาดความพร้อมในการสอน ผู้มีปัญหารวมทั้งมีงบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพที่ออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้วไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้โดยตรง และนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้น้อย

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

ไซริล โอ ฮูล (Cyril O. Houle. 1961 : 16 - 25) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก โดยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ 22 คน อย่างละเอียด ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาเรียนจำแนกออกได้เป็นสามประเภทคือ

1. ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย (goal - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าสู่โครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว ตามที่เขาคิดว่าการเรียนรู้จากโครงการแต่ละโครงการจะตอบสนองความต้องการ ปัญหาและความสนใจของเขาได้หรือไม่ กลุ่มนี้ส่วนมากจะเริ่มศึกษาอีกครั้งเมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป

2. ผู้เรียนประเภทมุ่งกิจกรรม (activity - oriented) คือผู้เรียนผู้ใหญ่ประเภทที่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความพอใจ หรือสนใจสิ่งแวดลอม หรือกิจกรรมบางอย่างมากกว่าเนื้อหาหรือหลักสูตร ผู้ใหญ่ที่มุ่งกิจกรรมเช่นนี้ชอบกิจกรรมทางสังคมและเพื่อน ดังนั้นการเลือกเข้าโครงการในแต่ละครั้ง ผู้ใหญ่ประเภทนี้จะคำนึงถึงเรื่องมนุษยสัมพันธ์

3. ผู้ใหญ่ประเภทมุ่งการเรียนรู้ (learning - oriented) ผู้ใหญ่ที่เข้าสู่โครงการศึกษาผู้ใหญ่เพราะต้องการได้รับความรู้และเรียนรู้อย่างแท้จริง ผู้ใหญ่กลุ่มนี้ส่วนมากจะ

ในเมืองซานโต ดิเอโก (Santo Dieguito) เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่
 รับรู้บริการ และโปรแกรมการศึกษามีความจำเป็น และต้องการให้มีการขยายบริการให้มากขึ้น
 สำหรับโปรแกรมการศึกษาที่จัดไว้ตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และควรจัดให้ตรงกับความต้องการ
 ในโอกาสต่อไปอีกด้วย และนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้ขยายโปรแกรมทางการศึกษาค้นอาชีพ
 โดยเฉพาะตามการถนัด เทคนิคและธุรกิจสำหรับในค่านบริการที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาต้องการแนะแนว
 และการบริการดูแลเด็ก ส่วนความต้องการด้านการเงิน การสอนเสริม และการรับส่งนักศึกษา
 มีความต้องการน้อย นอกจากนี้ยังได้ขอสรุปว่านักศึกษาใหญ่มองเห็นความสำคัญของโปรแกรม
 การบริการแนะแนว ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพ และการศึกษา การบริการ
 แนะแนวมีความจำเป็นที่จะต้องให้บริการแก่นักศึกษาทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวใน
 ด้านอาชีพของนักศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิงมีความต้องการด้านอาชีพ และการศึกษาในระดับสูง
 ซึ่งความต้องการนี้จะนำไปสู่การมากขึ้นด้านการบริการเลี้ยงดูเด็กด้วย และต้องการวิจัยเกี่ยวกับ
 โปรแกรมการพัฒนาอาชีพสำหรับนักศึกษาหญิงที่ทำงาน ความพอใจ และการเปลี่ยนแปลงความ
 ต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่

รอสส์ และ เจนนี่ (Ross and Jennie. 1976 : 2962-A) ได้ศึกษาตัวแปรที่มี
 อิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 เหตุผลของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ โดยศึกษาความสัมพันธ์กับ
 ตัวแปรต่อไปนี้ คือ โปรแกรมด้านภาษา พื้นฐานอาชีพที่ถือว่าการจะศึกษา และเพื่อศึกษาถึงช่วงอายุ
 (stage - life) เพศ และความต้องการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 จำนวน 627 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัย 12 แห่ง การ
 สัมภาษณ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปี ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นคนผิวขาว
 แต่งงานแล้ว และเป็นนักศึกษานอกเวลา (part - time) ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น
 เพศหญิงร้อยละ 51

ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่เข้ามาศึกษาต่อนั้น นักศึกษาที่มีเพศ หญิงหลังทางด้านอาชีพ และ
 ระดับของโปรแกรมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน
 ตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเลือกโปรแกรมทางการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ คือ ต้องการเป็นบุคคลที่มี

การศึกษาต้องการมีส่วนร่วมทั่ว ต้องการปริญญา และต้องการมีสถานภาพทางการทำงาน
 จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็น
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญเป็นส่วนใหญ่ ส่วน
 ในเรื่องการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีวศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการฝึกอาชีพ
 องค์ประกอบในการเลือกเรียนวิชาชีพ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ และของ
 การวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวิจัยปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีว
 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นต่อไป.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่นายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 โดยได้ดำเนินการศึกษาความพึงพอใจรายละเอียดต่อไปนี้คือ ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาผู้ใหญ่นายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ที่กำลังเรียนอยู่ใน ช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 โดยจำแนกประชากรออกเป็นจังหวัด ได้ดังต่อไปนี้คือ จังหวัดราชบุรีมีชั้นเรียนวิชาชีพจำนวน 20 ชั้นเรียน มีนักศึกษาวิชาชีพจำนวน 305 คน จังหวัดปทุมธานีมีชั้นเรียนวิชาชีพจำนวน 14 ชั้นเรียน มีนักศึกษาวิชาชีพจำนวน 300 คน จังหวัดยะลามีชั้นเรียนวิชาชีพจำนวน 34 ชั้นเรียน มีนักศึกษาวิชาชีพจำนวน 502 คน และ จังหวัดสตูลมีชั้นเรียนวิชาชีพจำนวน 18 ชั้นเรียน มีนักศึกษาวิชาชีพจำนวน 393 คน รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นชั้นเรียนจำนวน 86 ชั้นเรียน นักศึกษาวิชาชีพจำนวน 1500 คน

ทั้งตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรแบ่งเป็นชั้นเรียนและนักศึกษาวิชาชีพ จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนชั้นเรียน (ชั้นเรียน)	จำนวนนักศึกษาวิชาชีพ (คน)
นราธิวาส	20	305
ปัตตานี	14	300
ยะลา	34	502
สตูล	18	393
รวม	86	1500

2. วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกมาศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 รวบรวมรายชื่อชั้นเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งเปิดการเรียนการสอนในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง พฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 ซึ่งมีชั้นเรียนรวมทั้งสิ้น 86 ชั้นเรียน และได้กำหนดให้แต่ละชั้นเรียนเป็นหนึ่งกลุ่ม

2.2 จำแนกชั้นเรียนของแต่ละจังหวัดออกเป็นสามประเภทวิชาคือ คหกรรม พณิชยกรรม และช่างอุตสาหกรรม แล้วสุ่มห้องเรียนของแต่ละจังหวัดโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายมาร้อยละ 50 ของจำนวนห้องเรียนในแต่ละประเภทวิชาคือ คหกรรม พณิชยกรรม และช่างอุตสาหกรรม ได้รายชื่อชั้นเรียนมาจำนวน 43 ชั้นเรียน และได้ นักศึกษาวิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 720 คน ดังรายละเอียดในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 จำนวนชั้นเรียนและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิชาชีพ จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนชั้นเรียน (ชั้นเรียน)	จำนวนนักศึกษาวิชาชีพ (คน)
นราธิวาส	10	173
ปัตตานี	7	105
ยะลา	17	272
สตูล	9	160
รวม	43	720

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด และประเภทวิชา

จังหวัด	อุตสาหกรรม		คหกรรม		พาณิชยกรรม	
	จำนวน ชั้นเรียน (ชั้น)	จำนวน นักศึกษา (คน)	จำนวน ชั้นเรียน (ชั้น)	จำนวน นักศึกษา (คน)	จำนวน ชั้นเรียน (ชั้น)	จำนวน นักศึกษา (คน)
นราธิวาส	2	35	3	88	3	50
ปัตตานี	2	25	3	45	2	40
ยะลา	4	96	10	150	2	30
สตูล	2	35	5	66	3	50
รวม	10	191	23	349	10	170

วิธีสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาขอบเขตและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ทั้งได้กล่าวยละเอียดไว้แล้วในเรื่องเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ได้สำรวจปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนการศึกษายุใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิดประกอบการสัมภาษณ์นักศึกษายุใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลาและสตูล จำนวน 80 คน ครูผู้สอนวิชาชีพและมีส่วนเกี่ยวข้องของจำนวน 20 คน

3. ได้ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสี่ตอนคือ ตอนที่หนึ่งเป็นข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ตอนที่สอง สาม และสี่ เป็นข้อความที่เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเลือกเรียนการศึกษายุใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีห้าตัวเลือกคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยยึดตามหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามของลิเกร์ท ซึ่งมีข้อความทั้งหมดจำนวน 80 ข้อ

4. ได้ร่างแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขส่วนภาษา ตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนออก เหลือข้อความจำนวน 73 ข้อ และจัดหมวดหมู่คำถาม เพื่อให้ข้อความเข้าใจง่าย กระชับ และสะดวกสำหรับผู้ตอบ

5. ได้ร่างแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 คน ตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องด้านเนื้อหาพร้อมทั้งแก้ไขส่วนภาษาให้เหมาะสม ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ดังรายงานปรากฏในภาคผนวก ค

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาในข้อความอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักศึกษาผู้ใหญ่นายอาทิตย์พหุศาสตร์วิชาที่พระยาสันติมีโชเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน ตอบแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Alpha - Coefficient ซึ่งปรากฏว่าผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.95 นับว่าเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้ จึงได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ดังปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 109

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล โดยก่อนออกเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงการเก็บข้อมูลและการกรอกแบบสอบถามจนเป็นที่เข้าใจดีสำหรับทุกคน เนื่องจากการเปิดเรียนของโรงเรียนของแต่ละจังหวัดไม่ตรงกัน การเก็บข้อมูลจึงแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ ระหว่างวันที่ 3 ถึง 8 กันยายน พุทธศักราช 2528 และระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม ถึงวันที่ 5 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 รวมเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 15 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาพิจารณาความสมบูรณ์ และได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ได้จำนวน 710 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 720 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.16 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตอนที่สอง สาม และสี่ โดยให้ค่าคะแนนดังนี้ มากที่สุด เท่ากับ ห้าคะแนน มาก เท่ากับ สี่คะแนน ปานกลาง เท่ากับ สามคะแนน น้อย เท่ากับ สองคะแนน น้อยที่สุด เท่ากับ หนึ่งคะแนน

3. โฉนดคะแนนของกลุ่มตัวอย่างไปรอกลงในแบบบันทึกรหัส (coding form) เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ และทดสอบสมมติฐานด้วยเครื่องจักรกลทางสถิติ รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในบทที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนผู้เกี่ยวข้องในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธี Alpha Coefficient ใช้สูตร (Cronbach. 1972 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนรายข้อ
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนเป็นรายข้อ

4. เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำแนกตามเพศ โดยใช้ t -test เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้สูตร (ลัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 196)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

5. เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยจำแนกตามอายุ และประเภทวิชาที่เรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดตัวประกอบเดียว (One - Way Analysis of Variance)

ใช้สูตร F - test (ลาน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 108)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าแจกแจงแบบ F
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6. เมื่อการวิเคราะห์ความแปรปรวนถึงระดับที่เชื่อมั่นได้ทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Studentized q - Statistic แบบ Newman-Keuls Method (Winer, 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n^*}}$$

เมื่อ q แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
 $\bar{T}_{\text{largest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
 $\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
 MS_{error} แทน mean square ของความคลาดเคลื่อน
 หรือ MS_w
 n^* แทน harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
t	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของความเบี่ยงเบนกำลังสอง
MS	แทน	ผลรวมของค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง
F	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
r	แทน	จำนวนคู่ของค่าเฉลี่ย
q	แทน	ค่าสถิติแสดงความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่
h	แทน	ค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิกของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็นสองตอนคือ การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของปัญหา
ความต้องการ เหตุผลในการเรียน และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของปัญหา
ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพและคุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพและคุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์-
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 รวมทั้งสิ้น 710 คน รายละเอียดเกี่ยวกับ
สถานภาพและคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 4 ถึง 11 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพ จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
นราธิวาส	173	24.37
ปัตตานี	110	15.49
ยะลา	276	38.87
สตูล	151	21.27
รวม	710	100

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามจังหวัดเป็นนักศึกษาที่อยู่ใน
จังหวัดนราธิวาส จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 24.37 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด
จังหวัดปัตตานี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 15.49 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จังหวัด
ยะลา จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 38.87 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จังหวัดสตูล
จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 21.27 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
ชาย	216	30.40
หญิง	494	69.60
รวม	710	100

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามเพศ เป็นนักศึกษาเพศชาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 494 คน คิดเป็นร้อยละ 69.60 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
15 - 20 ปี	354	49.86
21 - 25 ปี	240	33.80
26 - 30 ปี	76	10.70
อายุ 30 ปีขึ้นไป	40	5.64
รวม	710	100

จากตาราง 6 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามอายุ เป็นนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 49.86 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มี

อายุระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด
 นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ของจำนวนนักศึกษา
 ทั้งหมด นักศึกษาที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 5.64 ของจำนวนนักศึกษา
 ทั้งหมด

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวชิรภัฏจำแนกตามการนับถือศาสนา

ศาสนา	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ
อิสลาม	337	47.47
พุทธ	371	52.25
คริสต์	2	0.28
รวม	710	100

จากตาราง 7 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวชิรภัฏจำแนกตามการนับถือศาสนา เป็นนักศึกษา
 ที่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 47.47 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด
 นักศึกษาวชิรภัฏที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 นักศึกษาที่นับถือ
 ศาสนาคริสต์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.28 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. 4	19	2.67
ป.4 หรือเทียบเท่า	128	18.03
ป.6 (หรือ ป.7 เติม) หรือเทียบเท่า	160	22.53
ม.3 (หรือ ม.ศ.3 เติม) หรือเทียบเท่า	172	24.23
ม.6 (หรือ ม.ศ.5 เติม) หรือเทียบเท่า	142	20.00
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	50	7.04
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	39	5.50
รวม	710	100

จากตาราง 8 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นนักศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.4 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 2.67 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีวุฒิ ป.4 หรือเทียบเท่า จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 นักศึกษาที่มีวุฒิ ป.6 (หรือ ป.7 เติม) หรือเทียบเท่า จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 22.53 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีวุฒิ ม.3 (หรือ ม.ศ.3 เติม) หรือเทียบเท่า จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีวุฒิ ม.6 (หรือ ม.ศ.5 เติม) หรือเทียบเท่า จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีวุฒิอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรรม	152	21.41
ประมง	52	7.33
ค้าขาย	86	12.11
รับจ้าง	125	17.60
รับราชการ	82	11.55
ยังไม่มีอาชีพ	213	30.00
รวม	710	100

จากตาราง 9 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาจำแนกตามอาชีพ เป็นนักศึกษาที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 21.41 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่ประกอบอาชีพประมง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 7.33 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 12.11 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 11.55 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่ยังไม่มีอาชีพ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ
โสด	558	78.59
แต่งงานแล้ว	133	18.73
หย่าหรือเป็นหม้าย	19	2.68
รวม	710	100

จากตาราง 10 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพการสมรส นักศึกษาที่เป็นโสด จำนวน 558 คน คิดเป็นร้อยละ 78.59 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่แต่งงานแล้ว จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 18.73 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่หย่าหรือเป็นหม้าย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 2.68 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามประเภทวิชาที่เรียน

ประเภทวิชา	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรรม	425	59.86
พาณิชยกรรม	124	17.46
อุตสาหกรรม	161	22.68
รวม	710	100

จากตาราง 11 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาวิชาชีพจำแนกตามประเภทวิชาที่เรียน เป็น นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม จำนวน 425 คน คิดเป็นร้อยละ 59.86 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 22.68 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

1.2 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ และได้นำค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านมาแปลความหมายดังนี้

1.00 – 1.49	หมายถึง	มีค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีค่าอยู่ในระดับน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง มีค่าอยู่ในระดับมาก
 4.50 - 5.00 หมายถึง มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2.1 วิเคราะห์ปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และด้านสิ่งแวดล้อม
 ความสะดวก ทั้งรายละเอียดในตาราง 12 ถึง 14

ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาค้นส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับข้อที่	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
1	เขียนภาษาไทยไม่คล่อง	1.70	1.06
2	พูดภาษาไทยไม่ชัด	1.71	1.07
3	เงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน	2.63	1.22
4	อุปกรณ์หรือสามีหรือภรรยาไม่สนับสนุนให้มาเรียน	1.60	1.12
5	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ลำบาก	1.70	0.92
	ค่าเฉลี่ยรวม	1.86	0.72

จากตาราง 12 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาค้นส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพ เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 และปรากฏว่าปัญหาที่นักศึกษาวิชาชีพประสบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.70 ถึง 2.63 ปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ เงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน นอกนั้นเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ พูดภาษาไทยไม่ชัด ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ลำบาก เขียนภาษาไทยไม่คล่อง และอุปกรณ์หรือสามีหรือภรรยาไม่สนับสนุนให้มาเรียน

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการเรียนการสอนของ
นักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับ ข้อที่	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
1	เนื้อหาที่เรียนยากเกินไป	2.16	0.95
2	เนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป	2.36	0.97
3	เนื้อหาที่เรียนไม่ค่อยมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	1.88	1.09
4	เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ	1.74	1.01
5	เวลาที่เรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	1.91	1.11
6	ไม่มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาหรือการลำดับข้อเนื้อ	1.94	0.97
7	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในระหว่างที่เรียน	1.87	0.99
8	ผู้สอนมาสอนไม่ค่อยตรงตามเวลา	1.40	0.84
9	ผู้สอนไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	1.46	0.84
10	ผู้สอนไม่ชอบรับพิจารณาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ของผู้เรียน	1.42	0.81
	รวม	1.81	0.57

จากตาราง 13 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ
เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 และปรากฏว่าปัญหาที่นักศึกษา
วิชาชีพประสบอยู่ในระดับน้อย คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.42 ถึง 2.36 เรียงลำดับจากมากไป
น้อยดังนี้ คือ เนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป เนื้อหาที่เรียนยากเกินไป ไม่มีส่วนร่วมในการเลือก
เนื้อหาหรือการลำดับข้อเนื้อ เวลาที่เรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน เนื้อหาที่เรียนไม่ค่อย
มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในระหว่างที่เรียน

เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ ผู้สอนไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้สอนไม่ยอมรับพิจารณาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของผู้เรียน

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับข้อที่	ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
1	วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพมีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	2.32	1.30
2	วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์	2.36	1.21
3	วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย	2.42	1.20
4	บริเวณห้องเรียนมีเสียงรบกวน	2.01	1.05
5	สถานที่สอนวิชาชีพอยู่ห่างไกลจากบ้านเกินไป	2.40	1.21
	รวม	2.30	0.80

จากตาราง 14 แสดงว่าค่าเฉลี่ยปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 และปรากฏว่า ปัญหาด้านนักศึกษาวิชาชีพประสบอยู่ในระดับน้อย คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01 ถึง 2.42 เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย สถานที่สอนวิชาชีพอยู่ห่างไกลจากบ้านเกินไป วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพมีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และบริเวณห้องเรียนมีเสียงรบกวน

1.2.2 วิเคราะห์ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการ
การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการเงินและเงินทุน
ดังรายละเอียดในตาราง 15 ถึง 18

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการด้านการเรียนการสอน
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ลำดับ ข้อที่	ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการแบบเรียน สื่อการเรียน หรือเอกสาร ที่สามารถลดค่าใช้จ่ายตนเอง	3.54	1.22
2	ต้องการให้ครูผู้สอนมีความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้เรียน	4.05	1.05
3	ต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง	4.15	1.02
4	ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนร่วมกับ ครูผู้สอน	3.61	1.12
5	ต้องการให้เกิดหลักสูตรต่อเนื่องสูงขึ้น	4.12	0.98
	รวม	3.89	0.72

จากตาราง 15 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.54 ถึง 4.15 เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง ต้องการให้เกิดหลักสูตรต่อเนื่องสูงขึ้น ต้องการให้ครูผู้สอนมีความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้เรียน ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนร่วมกับครูผู้สอน และต้องการแบบเรียน สื่อการเรียน หรือเอกสารที่สามารถลดค่าใช้จ่ายตนเอง

ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับข้อ	ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการให้มีบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเอง	4.17	0.93
2	ต้องการให้เชิญผู้ที่ประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน	3.92	1.05
3	ต้องการให้มีหนังสือ หอสมุด และแหล่งคนควาเพิ่มเติม	3.98	1.05
4	ต้องการให้เชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในห้องเรียนมาบรรยายให้ฟัง	3.79	1.08
5	ต้องการออกไปดูงานในสถานที่ประกอบอาชีพจริง ๆ ที่ตรงกับวิชาชีพที่เรียน	4.13	1.03
6	ต้องการออกไปฝึกงานในแหล่งประกอบการจริง ๆ	3.95	1.13
7	ต้องการให้มีการแข่งกีฬา การจัดงานสังสรรค์ในระหว่างนักศึกษาวิชาชีพ	3.76	0.73
	รวม	3.96	1.00

จากตาราง 16 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และปรากฏว่าความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.76 ถึง 4.17 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการให้มีบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเองและการประกอบอาชีพ ต้องการออกไปดูงานในสถานที่ประกอบอาชีพจริง ๆ ที่ตรงกับ

วิชาชีพที่เรียน ต้องการให้มีหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม ต้องการออกไปฝึกงานในแหล่งประกอบการจริง ต้องการให้เชิญผู้ที่ประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน ต้องการให้เชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่น มาบรรยายให้ฟัง และต้องการให้มีการแข่งกีฬา การจัดแข่งขันสักระหว่างนักศึกษาวิชาชีพ

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้อการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับข้อที่	ความต้อการ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการให้มีวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพให้เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน	4.20	0.93
2	ต้องการให้มีการจัดบริการแนะนำเกี่ยวกับการระวังรักษาสุขภาพ	3.62	1.03
3	ต้องการให้ห้องเรียน และบริเวณสถานที่เรียนมีความ สะอาดร่มรื่น	4.30	0.90
4	ต้องการให้มีบริการรถรับส่งในการ เดินทางมาเรียน	3.36	1.41
	รวม	3.95	0.72

จากตาราง 17 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความต้อการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และปรากฏว่าความต้อการของนักศึกษาวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ถึง มาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.36 ถึง 4.30 ความต้อการที่อยู่ในเกณฑ์มากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการให้ห้องเรียนและบริเวณสถานที่เรียนมีความสะอาดร่มรื่น ต้องการให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพให้เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน ต้องการให้มีการจัดบริการแนะนำเกี่ยวกับการระวังรักษาสุขภาพ ส่วนความต้อการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ต้องการให้มีบริการรถรับส่งในการเดินทางมาเรียน

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการด้านการเงินและ
เงินทุนของนักศึกษาวชิรวิท

ลำดับ ข้อที่	ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการให้มีการจัดหาเงินทุนการศึกษาในการเรียนต่อชั้นสูง	3.99	1.11
2	ต้องการให้มีบริการหางานทำให้ เมื่อเรียนจบแล้ว	4.31	0.96
3	ต้องการให้จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับซื้ออุปกรณ์ในการ เริ่มประกอบอาชีพ	4.00	1.07
4	ต้องการให้มีการติดต่อระหว่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกับนักศึกษาวชิรวิทที่เรียนจบแล้วเป็นประจำ	3.95	1.03
5	ต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดติดต่อขออุปกรณ์ที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพในราคาถูกเป็นพิเศษสำหรับนักศึกษาวชิรวิท	4.18	1.05
	รวม	4.09	0.76

จากตาราง 18 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความต้องการด้านการเงินและเงินทุนของนักศึกษาวชิรวิท เมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และปรากฏว่า ความต้องการของนักศึกษาวชิรวิทอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.95 ถึง 4.31 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการให้มีบริการหางานทำให้เมื่อเรียนจบแล้ว ต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดติดต่อขออุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพในราคาถูกเป็นพิเศษสำหรับนักศึกษาวชิรวิท ต้องการให้จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับซื้ออุปกรณ์ในการเริ่มประกอบอาชีพ ต้องการให้มีการจัดหาเงินทุนการศึกษาในการเรียนต่อชั้นสูง และต้องการให้มีการติดต่อระหว่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกับนักศึกษาที่จบแล้วเป็นประจำ

1.2.3 วิเคราะห์เหตุผลในการเรียนวิชาชีพ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม

ทั้งรายละเอียดในการวาง 19 ถึง 20

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลด้านส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับ ข้อที่	เหตุผล	$\bar{x}$	S.D.
1	สนใจในวิชาชีพที่เรียน	4.39	0.88
2	ต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น	4.49	0.72
3	ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.15	0.97
4	อยากรู้ลักษณะของวิชาชีพที่เรียนว่าเป็นอย่างไร	4.19	0.89
5	ต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่	4.33	0.83
6	ต้องการหาความรู้ไปใช้ประโยชน์ในครอบครัว	4.31	0.92
7	เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่าไปเรียนที่อื่น	3.84	1.12
8	พ่อแม่ต้องการให้มาเรียน	3.55	1.39
9	เพื่อให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.32	0.93
10	ต้องการปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีกว่าเดิม	3.97	1.17
11	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ	4.25	0.97
12	ต้องการฝึกความชำนาญเพิ่มเติม	4.25	1.01
13	ต้องการที่จะเปลี่ยนอาชีพ	3.21	1.34
14	ต้องการที่จะมีอาชีพรอง	3.57	1.16
	รวม	4.06	0.54

จากตาราง 19 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และปรากฏว่า เหตุผลด้านส่วนตัวใน

การมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางกับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.24 ถึง 4.4) เหตุผลที่มีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์มากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการพัฒนาตนเอง ให้ดีขึ้น สนใจในวิชาชีพที่เรียน ต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่ เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในครอบครัว ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ ต้องการฝึกความชำนาญเพิ่มเติม อยากรู้ลักษณะของวิชาชีพที่เรียนว่าเป็นอย่างไร ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ต้องการปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีกว่าเดิม เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่าไปเรียนที่อื่น พ่อแม่ ต้องการให้มาเรียน ต้องการที่จะมีอาชีพครอง ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมีเพียงข้อเดียว คือ ต้องการที่จะเปลี่ยนอาชีพ

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเหตุผลด้านสังคมในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ

ลำดับข้อที่	เหตุผล	$\bar{X}$	S.D.
1	ต้องการรู้จักเพื่อนมากขึ้น	3.61	1.15
2	เรียนตามคนอื่น, เพื่อนชวนมาเรียน	1.23	1.22
3	อยากเข้าร่วมกิจกรรมการรวมกลุ่ม	3.41	1.21
4	เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติในสังคม	3.53	1.14
5	เป็นอาชีพที่ได้รู้จักคนจำนวนมาก	3.57	1.15
	รวม	3.19	0.74

จากตาราง 20 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของเหตุผลด้านสังคม ในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และปรากฏว่า เหตุผลในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย ถึง มาก คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.23 ถึง 3.61 เหตุผลที่มีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์มากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ต้องการรู้จักเพื่อนมากขึ้น เป็นอาชีพที่ได้รู้จักคนจำนวนมาก เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติในสังคม ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ อยากเข้าร่วมกิจกรรมการรวมกลุ่ม และเรียนตามคนอื่นหรือเพื่อนชวนมาเรียน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อนี้ เป็นการเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียน แต่ละด้านตามความถี่ที่เห็นของนักศึกษาวิชาชีพ โดยจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน ซึ่งเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และค่าสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน ดังรายละเอียดในตาราง 21 ถึง 32

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ปัญหา	ชาย ($n_1 = 216$)		หญิง ($n_2 = 494$)		t
	$\bar{X}_1$	S.D.	$\bar{X}_2$	S.D.	
ค้นส่วนตัว	1.97	0.69	1.84	0.74	2.11 *
การเรียนการสอน	1.96	0.59	1.76	0.59	4.44 *
ค่าสิ่งอำนวยความสะดวก	2.39	0.80	2.26	0.81	1.98 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$t_{.05} (708) = 1.96$$

จากตาราง 21 แสดงว่าปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพ เพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาคำนวณตัวของนักศึกษาวิชาพีชคณิตที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	4.52	1.50	2.89 *
ภายในกลุ่ม	707	365.59	0.52	
รวม	710	310.11		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 22 แสดงว่านักศึกษาวิชาพีชคณิตที่มีอายุต่างกัน ประสบกับปัญหาคำนวณตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อที่ 2

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาตามส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

กลุ่มอายุ		26 - 30 ปี	อายุ 30 ปีขึ้นไป	15 - 20 ปี	21 - 25 ปี
	$\bar{X}$	1.69	1.73	1.91	1.93
26 - 30 ปี	1.69	—	0.04	0.22	0.24
อายุ 30 ปีขึ้นไป	1.73		—	0.18	0.21
15 - 20 ปี	1.91			—	0.02
21 - 25 ปี	1.93				—

	r	2	3	4
q.95 (r,707)		2.81	3.33	3.65
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ q.95 (r,707)		1.52	1.79	1.90

จากตาราง 23 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาตามส่วนตัว ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก ทุกคู่จึงแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของไวยากรณ์การเรียนรู้การสอนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.78	0.93	2.88*
ภายในกลุ่ม	707	226.00	0.32	
รวม	710	228.78		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 24 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน ประสบปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาคำนการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน
จำแนกเป็นรายกลุ่ม

กลุ่มอายุ		26 - 30 ปี	อายุ 30 ปีขึ้นไป	15 - 20 ปี	21 - 25 ปี
	$\bar{X}$	1.65	1.74	1.83	1.85
26 - 30 ปี	1.65	—	0.09	0.18	1.13
อายุ 30 ปีขึ้นไป	1.74		—	0.09	0.12
15 - 20 ปี	1.83			—	0.02
21 - 25 ปี	1.85				—

		r	2	3	4
q.95	(r, 707)		2.81	3.33	3.65
$\sqrt{MS_w/\bar{X}}$	q.95	(r, 707)	1.20	1.41	1.56

จากตาราง 25 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม ปัญหาคำนการเรียนการสอนของ
นักศึกษามีอายุต่างกันอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก ทุกคู่จึงแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1.07	0.35	0.55
ภายในกลุ่ม	707	455.99	0.65	
รวม	710	457.06		

$$F_{.05} (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 26 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน ประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 27. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาคำนวณส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.09	3.55	6.88 *
ภายในกลุ่ม	708	364.50	0.52	
รวม	710	351.59		

*

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F_{.05} (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 27 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีปัญหาคำนวณส่วนตัว
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อที่ 3

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาคำนวณส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน
จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		อุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม
	$\bar{X}$	1.68	1.90	1.99
อุตสาหกรรม	1.68	—	0.22 *	0.31 *
คหกรรม	1.90		—	0.09
พาณิชยกรรม	1.99			—

	r	2	3
q.95	(r, 708)	2.81	3.33
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q.95 (r, 708)	0.15	0.18

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรมกับประเภทวิชาอุตสาหกรรม และ นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประสบปัญหาการคำนวณส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประสบปัญหาคำนวณส่วนตัวมากกว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม และอุตสาหกรรม ส่วนคู่อื่น ๆ ประสบปัญหาคำนวณส่วนตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.38	3.69	11.71 [*]
ภายในกลุ่ม	708	222.91	0.32	
รวม	710	230.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน ประสบปัญหาค้น
การเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3
เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		อุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม
	$\bar{X}$	1.67	1.79	1.99
อุตสาหกรรม	1.67	—	0.12*	0.32*
คหกรรม	1.79		—	0.20*
พาณิชยกรรม	1.99			—

	r	2	3
q.95	(r, 708)	2.81	3.33
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q.95 (r, 708)	0.12	0.10

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากราย 30 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรมกับประเภทวิชา
อุตสาหกรรม นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับประเภทวิชาอุตสาหกรรม และ
นักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับประเภทวิชาคหกรรม ประสบปัญหาการเรียนการสอน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประสบ
ปัญหาค้นหาการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรมและอุตสาหกรรม

ตาราง 31. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาคำนวณความสะดวกของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	25.75	12.88	21.04 *
ภายในกลุ่ม	708	432.79	0.61	
รวม	710	458.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน ประสบปัญหาคำนวณความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อที่ 3 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ *q* - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 32

ตาราง 32 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยปัญหาค้นหาลำดับความสำคัญของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		อุตสาหกรรม	คหกรรม	พาณิชยกรรม
	$\bar{x}$	1.94	2.31	2.55
อุตสาหกรรม	1.94	—	0.37*	0.61*
คหกรรม	2.31		—	0.23*
พาณิชยกรรม	2.55			—

	r	2	3
q.95	(r, 708)	2.81	3.33
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q.95 (r, 708)	0.16	0.19

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม กับประเภทวิชา
อุตสาหกรรม นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับประเภทวิชาอุตสาหกรรม และ
นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับประเภทวิชาคหกรรม ประสบปัญหาค้นหาลำดับ
ความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประสบปัญหาค้นหาลำดับความสำคัญมากกว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและคหกรรม

2.2 เปรียบเทียบความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม และด้านการเงิน และเงินทุน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน ดังรายละเอียดในตาราง 33 ถึง 47

ตาราง 33 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน จำแนกตามเพศ

ความต้องการ	ชาย ($n_1 = 216$)		หญิง ($n_2 = 494$)		t
	$\bar{X}_2$	SD	$\bar{X}_2$	SD	
ด้านการเรียนการสอน	3.84	0.67	3.92	0.74	- 1.27
ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	3.99	0.67	3.92	0.95	1.14
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม	3.96	0.67	3.94	0.74	.0.72
ด้านการเงินและเงินทุน	4.16	0.68	4.05	0.79	1.65

$$t_{.05} (708) = 1.96$$

จากตาราง 33 แสดงว่าความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน ของนักศึกษาวิชาสัตวศาสตร์ชายและหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านการเรียนการสอนของนักศึกษา
วิชาชีพที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.53	0.84	1.62
ภายในกลุ่ม	707	364.50	0.52	
รวม	710	367.03		

$$F_{.05} (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 34 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันมีความต้องการด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 35 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.11	0.70	1.33
ภายในกลุ่ม	707	370.93	0.53	
รวม	710	373.04		

$$F_{.05} (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 35 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการด้านบริการ
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าของความแตกต่างของความต้องการหนังสืออ่านควบคู่กัน
นักศึกษาวชิรวิทย์ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.12	2.04	4.01 *
ภายในกลุ่ม	707	356.91	0.51	
รวม :	710	363.03		

* เป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F_{.05}(3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 36 แสดงว่านักศึกษาวชิรวิทย์ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาด้านการอ่านควบคู่กัน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏดังตาราง 37

ตาราง 37 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความต้องการงานสิ่งอำนวยความสะดวกของนักศึกษา
วิชาชีพที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

กลุ่มอายุ		อายุ 30 ปีขึ้นไป	26 – 30 ปี	15 – 20 ปี	21 – 25 ปี
	$\bar{X}$	3.71	3.75	3.98	3.99
อายุ 30 ปีขึ้นไป	3.71	—	0.04	0.27*	0.28*
26 – 30 ปี	3.75		—	0.23	0.24
15 – 20 ปี	3.98			—	0.01
21 – 25 ปี	3.99				—

	r	2	3	4
$q .95 (r, 707)$		2.81	3.33	3.65
$\sqrt{MS_{w/ก}}$	$q .95 (r, 707)$	0.21	0.25	0.28

จากตาราง 37 แสดงว่านักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีอายุ 15 – 20 ปี กับ อายุ 30 ปีขึ้นไป และนักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีอายุ 21 – 25 ปี กับนักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความต้องการงานสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีอายุ 21 – 25 ปี มีความต้องการงานสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่านักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีอายุ 15 – 20 ปี 26 – 30 ปี และอายุ 30 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่ม ๆ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการค้างการเงินและเงินทุนของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1.86	0.62	1.11
ภายในกลุ่ม	707	404.79	0.58	
รวม	710	406.65		

$$F_{.05} (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 38 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีอายุต่างกัน มีความถี่ของการค้างการเงินและ
เงินทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการเรียนการสอนของนักศึกษา
วิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.62	0.81	1.56
ภายในกลุ่ม	708	367.22	0.52	
รวม	710	368.8327		

$$F_{.05} (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 39 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความถี่ของการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 40 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.94	0.60	1.13
ภายในกลุ่ม	708	373.90	0.53	
รวม	710	375.84		

$$F_{.05}(2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 40 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความต้องการใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความถี่ของการอ่านสิ่งอำนวยความสะดวกของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	25.75	12.88	21.03 *
ภายในกลุ่ม	708	432.79	0.61	
รวม	710	458.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (2, 708) = 2.61$$

จากตาราง 41 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความถี่ของการ
อ่านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานในข้อที่ 3

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 42

ตาราง 42 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม	คหกรรม
	$\bar{X}$	3.97	4.03	4.04
อุตสาหกรรม	3.97	—	0.05	0.06
พาณิชยกรรม	4.03		—	0.01
คหกรรม	4.04			—

	r	2	3
$q_{.95}$	(r , 708)	2.91	3.33
$\sqrt{MS_w/5}$	$q_{.95}$	0.16	0.19

จากตาราง 42 แสดงว่าค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก ทุกคู่จึงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการด้านการเงินและเงินทุนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาทางกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.30	0.52
ภายในกลุ่ม	708	408.59	0.58	
รวม	710	409.16		

$$F_{.05} (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 43 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความต้องการ
ด้านการเงินและเงินทุนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.3 เปรียบเทียบเหตุผลด้านส่วนตัวและด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน ดังรายละเอียดในตาราง 44 ถึง 50

ตาราง 44 เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลในการมาเรียนด้านส่วนตัวและด้านสังคมของ
นักศึกษาวิชาชีพเพศชายและหญิง

เหตุผลที่มาเรียนวิชาชีพ	ชาย ($n_1 = 216$)		หญิง ($n_2 = 494$)		t
	$\bar{X}_1$	S.D.	$\bar{X}_2$	S.D.	
ด้านส่วนตัว	4.01	0.51	4.08	0.55	-1.61
ด้านสังคม	3.17	0.71	3.20	0.75	-0.35

$$t_{.05 (708)} = 1.96$$

จากตาราง 44 แสดงว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงมีเหตุผลด้านส่วนตัวและด้านสังคม
ในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 45 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของเหตุผลส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.81	0.94	3.26 [*]
ภายในกลุ่ม	707	201.68	0.29	
รวม	710	204.49		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 45 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน มีเหตุผลส่วนตัวในการมาเรียน
วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 46

ตาราง 46 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่มีอายุต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

กลุ่มอายุ		26 - 30 ปี	อายุ 30 ปีขึ้นไป	15 - 20 ปี	21 - 25 ปี
	$\bar{x}$	1.69	1.72	1.91	1.93
26 - 30 ปี	1.69	—	0.03	0.22	0.24
อายุ 30 ปีขึ้นไป	1.72		—	0.18	0.21
15 - 20 ปี	1.91			—	0.02
21 - 25 ปี	1.93				—

		r	2	3	4
	q.95	(r, 707)	2.81	3.33	3.15
$\sqrt{MS_{w/\bar{n}}}$	q.95	(r, 707)	1.13	1.34	1.47

จากตาราง 46 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของ
นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกัน อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก ทุกคู่จึงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตาราง 47 เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	3.10	1.03	1.91
ภายในกลุ่ม	707	380.24	0.54	
รวม	710	383.34		

$$F_{.05} (3, 707) = 2.61$$

จากตาราง 47 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันมีเหตุผลด้านสังคม ในการมาเรียน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.24	1.24	4.31*
ภายในกลุ่ม	708	202.80	0.29	
รวม	710	205.05		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 48 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีเหตุผลส่วนตัว
ในการมาเรียนวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน
ในข้อ 3

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 49

ตาราง 49 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		พณิชยกรรม	คหกรรม	อุตสาหกรรม
	$\bar{X}$	3.95	4.09	4.10
พณิชยกรรม	3.95	—	0.14*	0.15*
คหกรรม	4.09		—	0.01
อุตสาหกรรม	4.10			—
		r	2	3
	q .95	(r, 708)	2.81	3.33
	$\sqrt{MS_{w/\tilde{n}}}$ q .95	(r, 708)	6.11	0.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 49 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรมกับประเภทวิชาพณิชยกรรม และนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม กับประเภทวิชาพณิชยกรรม มีเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 50 เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
ที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.58	1.79	3.32 *
ภายในกลุ่ม	708	381.82	0.54	
รวม	710	385.40		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F .05 (2, 708) = 3.00$$

จากตาราง 50 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันมีเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อ 3 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง 51

ตาราง 51 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน
ประเภทวิชาต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

ประเภทวิชา		พณิชยกรรม	คหกรรม	อุตสาหกรรม
	$\bar{x}$	3.06	3.21	3.23
พณิชยกรรม	3.06	—	0.17*	0.17
คหกรรม	3.21		—	0.01
อุตสาหกรรม	3.23			—
	r	2	3	
	q .95 (r, 708)	2.81	3.33	
$\sqrt{MS_w/\pi}$	q .95 (r, 708)	0.10	0.18	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 51 แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาคหกรรมกับประเภทวิชา
พณิชยกรรมมีเหตุผลด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ.

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ได้นำถึงสรุปผลของการวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย สมมุติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหา ความต้องการ เหตุผลในการเลือกเรียน การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ เหตุผลในการเลือกเรียนของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต การศึกษา 2 โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท วิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณ และ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสายอาชีพ ในระดับเขตการศึกษาจังหวัดและท้องถิ่น

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมา เรียนการศึกษานักศึกษาสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นต่างกัน
2. นักศึกษาวิชาชีพที่อายุต่างกันมีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมา เรียน การศึกษานักศึกษาสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นต่างกัน

3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนประเภทวิชาค่างานที่มีสภาพปัญหา ความต้องการ และเหตุผล ในการมาเรียนการศึกษานุปริญญาสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษา นุปริญญาสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2528 ซึ่งมีนักศึกษา วิชาชีพ จำนวน 1500 คน

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มและการสุ่มอย่างง่าย มีนักศึกษาระดับ วิชาชีพทั้งหมด 710 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็นสี่ตอนคือ ตอนที่หนึ่งเป็นข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ตอนที่สอง สาม และสี่ เป็นข้อความที่เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเลือกเรียน การศึกษานุปริญญาสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีห้าตัวเลือกคือ มากที่สุด น้อย ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมีข้อความทั้งหมด 70 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับความอนุเคราะห์จากครูสอนวิชาชีพ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ในเขตการศึกษา 2 แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 720 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามฉบับ สมบูรณ์คืนมา 710 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.16 ของแบบสอบถามที่แจกไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าทางสถิติ ด้วยเครื่องจักรกลทางสถิติ โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทหาคาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพที่มีเพศต่างกัน โดยใช้ $t - test$
3. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ ที่มีอายุต่างกัน และเรียนประเภทวิชาต่างกัน โดยใช้ $F - test$ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ studentized $q - statistic$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลไถ้วิเคราะห์รายละเอียดและคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาวิชาชีพเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ และการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการและเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.1 นักศึกษาวิชาชีพโดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน ประสบปัญหาในการมาเรียนวิชาชีพนานต่าง ๆ อยู่ในระดัมน้อย และปรากฏว่าปัญหาค้นส่วนตัวที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เรื่องเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ปัญหาการเรียนการสอนที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป ปัญหาค้นสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย

1.2 นักศึกษาวิชาชีพโดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุและประเภทวิชาที่เรียนมีความต้องการนานต่าง ๆ อยู่ในระดั้มาก และปรากฏว่าความต้องการค้นการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนิหสนมเป็นกันเอง ความต้องการค้นบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มีบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการฝึกภาคเมืองและการประกอบอาชีพ ความต้องการค้นสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดลอม

ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้ห้องเรียนและบริเวณที่เรียนมีความสะอาดร่มรื่น ความต้องการด้านการเงินและเงินทุนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มีบริการจัดหางานทำให้เมื่อเรียนจบแล้ว

1.3 นักศึกษาวิชาชีพโดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน มีเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลด้านส่วนตัวที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ส่วนเหตุผลด้านสังคมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการรู้จักเพื่อนมากขึ้น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันประสบปัญหา มีความต้องการ และมีเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพดังนี้คือ

2.1.1 ประสบปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 มีความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.3 มีเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพด้านส่วนตัว ด้านสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันประสบปัญหา มีความต้องการ และมีเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพดังนี้คือ

2.2.1 ปัญหาด้านส่วนตัว และด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการทางด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.3 เหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเหตุผลด้านสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันประสบปัญหา มีความต้องการ และมีเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพดังนี้คือ

2.3.1 ปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และด้านการเงินและเงินทุน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.3 เหตุผลด้านส่วนตัว ในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ
การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ปัญหาของนักศึกษาวชิชีพ ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาวชิชีพด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้ง ๆ ที่ข้อปัญหาในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าไคสร่างมาจากแบบสอบถามปลายเปิดประกอบการสัมภาษณ์นักศึกษาวชิชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น นักศึกษาวชิชีพไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา เนื่องจากกลัวจะส่งผลกระทบต่อครูผู้สอน หรือต่อตัวเอง นักศึกษาที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามปลายเปิดเป็นนักศึกษาคณะกลุ่ม

กับนักศึกษาวิชาชีพที่ตอบแบบสอบถามฉบับจริง และเนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำแบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิดต่างกัน จึงอาจมีการปรับปรุงการดำเนินการจัดการดำเนินการ เป็นต้น และจากการศึกษาข้อมูลของนักศึกษาวิชาชีพเป็นรายคนพบว่ามียาละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 ปัญหาค่านส่วนตัว จากการศึกษาพบว่า ปัญหาค่านส่วนตัวที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เรื่องเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่ไม่มีงานทำ มีอายุในช่วง 15 - 20 ปีเป็นจำนวนมาก นักศึกษาที่มีอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลมาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษาวิชาชีพ ประกอบกับนักศึกษาวิชาชีพเหล่านี้มีบ้านพักอาศัยอยู่ในต่างอำเภอ การเดินทางมาเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เช่น ค่ารถโดยสาร ค่าอาหาร เป็นต้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีการเปิดเรียนชั้นเรียนวิชาชีพระยะสั้นในชุมชน แต่ก็ยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่นิยมมาเรียนในตัวเมืองเพราะอุปกรณ์วัสดุมีความพร้อมมากกว่าชั้นเรียนที่เปิดในชุมชน และจากการประเมินผลงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดของสำนักงานรัฐมนตรี (สุมาลี ปิทยานันต์ 2528 : 14 อ้างอิงมาจาก สำนักงานรัฐมนตรี : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ของการออกกลางคันเนื่องจากขาดปัจจัยทางเศรษฐกิจ

1.1.2 ปัญหาค่านการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่าปัญหาค่านการเรียนการสอนที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป ทั้งนี้เป็นเพราะเป้าหมายหลักของการจัดฝึกวิชาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเน้นการฝึกวิชาชีพขั้นพื้นฐานหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัวเท่านั้น แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันผู้เรียนมีความจำเป็นต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น

1.1.3 ปัญหาค่านสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพบางอย่างใช้มาตั้งแต่โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ซึ่งตรงกับภาพประเมินผลของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 57 - 62) ซึ่งได้สรุปไว้ว่าวัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนมีสภาพชำรุดทรุดโทรมเพราะใช้มาเป็นเวลานาน

1.2 ความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพ จากการศึกษาพบว่า ความต้องการของ นักศึกษาวิชาชีพโดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน มีความต้องการ ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดั้มาก และจากการศึกษาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ความต้องการด้านการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่าความ ต้องการด้านการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนับสนุน และเป็นกันเอง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 15 – 20 ปี คนในวัยนี้ จึงมีความสนใจความสนุกสนานในสังคมมากกว่าคนที่มีความอายุมาก และตรงกับทฤษฎีความต้องการขั้น พื้นฐานในขั้นที่ 3 ของ มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 34-37) ซึ่งกล่าวว่าคนทุกคนมีความ ต้องการที่จะได้รับการยอมรับ (need for recognition) ทุกคนจึงแสวงหาสถานภาพในกลุ่ม สังคมและสถาบัน เพื่อแสดงว่าตนเองมีคุณค่า ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้น มีความต้องการที่จะเรียน นักศึกษาผู้ใหญ่เหล่านี้จึงอยากให้อันเรียนมีบรรยากาศเป็นกันเอง

1.2.2 ความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่า ความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มี บริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัด บริการแนะแนวแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ยังมีได้กระทำกันอย่างจริงจัง ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ขาดโอกาสทางการ ศึกษา เขาเหล่านั้นจึงขาดความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง ตลอดจนการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะสภาพสังคม ซึ่งเต็มไปด้วยความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประชาชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การจัดบริการแนะแนวจึงมี บทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ นวลเสนห์ วงศ์เคศิธรรม (นวลเสนห์ วงศ์เคศิธรรม 2522 : 168-176) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการนำความรู้ไปเรียนต่อในระดับสูง และต้องการให้โรงเรียนจัดบริการแนะแนว ทางการศึกษาต่อหรือแนะแนวอาชีพให้แก่นักศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของคาร์และ โจเซฟ (Karr and Joseph, 1976 : 6424-A) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้จัดโปรแกรม ที่ตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และต้องการให้มีบริการแนะแนวในสถานอาชีพด้วย

1.2.3 ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่าความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้ห้องเรียนและบริเวณสถานที่เรียนมีความสะอาดร่มรื่น ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดสถานที่เรียน ตลอดจนบรรยากาศที่สงบ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสบายใจ ย่อมจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสมบูรณ ศาลยาจารย์ (สมบูรณ ศาลยาจารย์ 2526 : 33) ซึ่งกล่าวว่า การจัดสภาพห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวความสนใจอำนวยความสะดวกสบายแก่คนใช้ ทั้ง วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การฉายเทปอากาศ แสงสว่าง ให้เพียงพอ หรือมีการจัดบริการเครื่องดื่ม เป็นต้น

1.2.4 ความต้องการด้านการเงินและเงินทุน จากการศึกษาพบว่าความต้องการด้านการเงินและเงินทุน ของนักศึกษาวิชาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มีบริการหางานทำให้เมื่อเรียนจบแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะการว่างงานของคนในประเทศ ปัจจุบันมีสูงมาก ประกอบกับนักศึกษาวิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 15-20 ปี และจำนวนนักศึกษาวิชาชีพร้อยละ 40.50 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดเป็นผู้ที่ยังไม่มีงานทำ ภาวะการว่างงานของกำลังแรงงานไทยในระยะห้าปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนผู้ที่ว่างงานอย่างรวดเร็วจนน่าวิตก จากตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สมาลี ปิตยานนท์ 2528 : 9 อ้างอิงมาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าจำนวนผู้ว่างงานในปีพุทธศักราช 2520 มีจำนวนถึง 605,700 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 644,000 คน ในปีพุทธศักราช 2524 ครั้นปีพุทธศักราช 2525 จำนวนผู้ว่างงานได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นจำนวน 917,300 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 ของกำลังแรงงานทั้งหมด

1.3 เหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพ จากการศึกษาพบว่าเหตุผลในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพโดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียน เหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่เหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และจากการศึกษาเป็นรายคานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 เหตุผลด้านส่วนตัว จากการศึกษาพบว่าเหตุผลด้านส่วนตัวที่นักศึกษาวิชาชีพมีความเห็นว่า มีระดับความสำคัญที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ เป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียนด้วยความสมัครใจ เขาจึงมองเห็นความสำคัญของการเรียน การมาเรียนจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไซริล โอ ฮูล (Cyril O. Houle. 1961 : 16 - 25) ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาต่อในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก ผลการศึกษาพบวากลุ่มตัวอย่าง ที่มาเรียนประเภทแรกคือ ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ เทียนสง (ณรงค์ เทียนสง 2522 : 25) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยถึงเหตุผลการมาเรียนศึกษาผู้ใหญ่จาก กลุ่มตัวอย่าง 1,000 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเหตุผลของการมาเรียน ศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ เพื่อสร้างอนาคตของตนเอง และเพื่อยกสถานภาพชีวิต ของตนเองให้สูงขึ้น

1.3.2 เหตุผลด้านสังคม จากการศึกษาค้นคว้าเหตุผลด้านสังคมที่นักศึกษา วิชาชีพมีความเห็นว่ามีระดับความสำคัญซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการรู้จักเพื่อนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 15 - 20 ปี และยังไม่มีความ การเข้าร่วมกิจกรรมจึงมุ่งที่จะรู้จักเพื่อนเพิ่มมากขึ้น และมีความสนใจในกันความสัมพันธ์ในสังคม มากกว่าคนที่มีอายุมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไซริล โอ ฮูล (Cyril O. Houle. 1961 : 16 - 25) ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการ ศึกษาผู้ใหญ่ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก พบว่ากลุ่มผู้เรียนประเภทมุ่งกิจกรรมเพราะชอบกิจกรรมทางสังคม และอยากมีเพื่อน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการ เรียนวิชาชีพ การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผล ในการเรียนของนักศึกษาระดับวิชาชีพที่มีเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เรียนต่างกัน พบว่ามีประเด็น สำคัญที่ความน่าเชื่อถือมีผลดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการ มาเรียนของนักศึกษาระดับวิชาชีพโดยจำแนกตามเพศ เมื่อเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผล ในการเรียนวิชาชีพของนักศึกษาระดับวิชาชีพเพศชายและเพศหญิง พบว่าปัญหาค้นคว้า ส่วนตัว ด้านการเรียน

การสอน และความสัมพันธ์ความสละสลวย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน เหตุผลด้านส่วนตัวและด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

การที่นักศึกษาวิชาชีพเพศชายและหญิงประสบปัญหาค้นทาง ๆ แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะบทบาททางสังคมระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่เหมือนกัน เพศหญิงกับเพศชายมีความแตกต่างกันทางด้านสรีรวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นอยการ์เทน (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิต 2526 : 112 อ้างอิงมาจาก Neugarten : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศพบว่า เพศชายที่มีช่วงอายุ 40 ถึง 70 ปี จะใช้ชีวิตที่สังคมภายนอกลดลง และต้องการที่จะปฏิบัติตามความนิยมประเพณีของสังคมและศาสนา ส่วนเพศหญิงวัยนี้จะมีพลังมากในเรื่องการดำเนินชีวิตในบ้านและสังคม

ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการด้านต่าง ๆ และเหตุผลด้านต่าง ๆ ในการมาเรียนซึ่งพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ในปัจจุบันสตรีมีสิทธิเสรีภาพในทางสังคมทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ดังนั้นนอกจากเพศจะเป็นตัวแปรให้เกิดความแตกต่างเห็นแตกต่างกันแล้วอาจจะมีตัวแปรอื่น เช่น ฐานะ ความรับผิดชอบ และแรงจูงใจ เป็นต้น เข้ามามีส่วนในการส่งผลต่อความต้องการด้านต่าง ๆ ตลอดจนเหตุผลในการเรียนวิชาชีพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ โดยจำแนกตามอายุ เมื่อเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันพบว่า ปัญหาส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม เหตุผลด้านส่วนตัว ในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน เหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุแตกต่างกันประสบปัญหา มีความต้องการและมีเหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะอายุที่แตกต่างกันประสบการณ์ก็จะแตกต่างกันและพัฒนาไปตามวัย ถึงเช่นผลการศึกษาของ โลเวลล์ (สมบุญ ศาลยาสิน 2526 : 184 อ้างอิงมาจาก Lovell : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่ต่าง ๆ ว่าช่วงอายุ 16 - 20 ปี เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับตนเอง ช่วงอายุ 20 - 25 ปี กลุ่มสังคมจะมีอิทธิพลต่อคนกลุ่มนี้มาก ช่วงอายุ 25 - 40 ปี ผู้ใหญ่นี้มีความจำเ็นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหาร การจัดการและทักษะทางสังคม ช่วงอายุ 40-60 ปี เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ค่านิยมและความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง

ส่วนปัญหาค่านิยัอ่านว่ความสะดวัก ความต้องการค่านิยัอ่านว่ความสะดวักและสิ่งแวดลอม และเหตุผลค่านิยัอ่านว่ความสะดวักในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ ซึ่งไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะลักษณะการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ในชีวิตของบุคคลวัยต่าง ๆ นั้น เป็นลักษณะของบุคคลส่วนมากในเมืองใหญ่ หรือเมืองอุตสาหกรรม ส่วนชีวิตของผู้ใหญ่ในชนบท หรือในสังคมเกษตรจึงอาจมีลักษณะแตกต่างไปจากแนวความคิดข้างตน (สมบุญ ศาลยาสิน 2526 : 187)

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการมาเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ โดยจำแนกตามประเภทวิชาที่เรียน เมื่อเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพ พบว่า ปัญหาค่านิยัอ่านว่ความสะดวัก การเรียนการสอน ค่านิยัอ่านว่ความสะดวัก ความต้องการค่านิยัอ่านว่ความสะดวัก และเหตุผลค่านิยัอ่านว่ความสะดวักในการมาเรียนวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการค่านิยัอ่านว่ความสะดวัก ค่านิยัอ่านว่ความสะดวักในการเรียนการสอน ค่านิยัอ่านว่ความสะดวักในการเงินและเงินทุน และเหตุผลค่านิยัอ่านว่ความสะดวักในการมาเรียนวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาศาสตร์ที่เรียนประเภทวิชาต่างกันประสบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะการแบ่งกลุ่มประเภทวิชาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามพุทธศักราช 2525 ได้แบ่งตามความแตกต่างในลักษณะของวิชา ตลอดจนอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยจัดลักษณะวิชาที่มีความคล้ายคลึงไว้ประเภทเดียวกัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 6) ดังนั้น นักศึกษาศาสตร์ที่เรียนประเภทวิชาต่างกันย่อมจะ

ประสบปัญหา มีความต้องการ และมีเหตุผลในการมาเรียนแตกต่างกัน

ส่วนความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน ตลอดจนเหตุผลด้านสังคม ในการมาเรียนไม่แตกต่างกัน อาจจะมีสาเหตุมาจากข้อจำกัดในรูปแบบสอบถามเน้นไปในลักษณะกว้าง ๆ เป็นคำถามรวม จึงทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพทั้งสามกลุ่มจัดอยู่ในลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก จึงมีความแตกต่างเห็นได้ไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ

1.1 ควรจะมีการจัดหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาวิชาชีพ เช่นจัดหาแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ จากภาครัฐบาลและเอกชน หรือช่วยจัดหาตลาดสำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักศึกษาวิชาชีพ เพื่อจะช่วยเหลือภาวะทางการเงิน สำหรับนักศึกษาวิชาชีพ นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ หรือเปิดหลักสูตรต่อเนื่องที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการปรับปรุงจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกวิชาชีพให้ทันสมัยขึ้นกว่าเดิม เพราะจากการศึกษาพบว่าปัญหาที่นักศึกษาวิชาชีพประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน คือ เงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการมาเรียน เนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป และอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย

1.2 ควรจัดให้มีบริการแนะแนวด้านการศึกษาต่อเนื่อง การแนะแนวอาชีพ ตลอดจนตลาดแรงงานสำหรับนักศึกษาวิชาชีพ หรืออาจจัดเป็นบริการสำหรับคนในชุมชนด้วย เพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพและประชาชนได้มีความรู้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ สำหรับสถานที่เรียนควรจัดสภาพให้อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลส่งถึงการตอบและไม่ตอบในการมาเรียนของผู้ใหญ่ เพราะจากการศึกษาพบว่าความต้องการของนักศึกษาวิชาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านคือต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนับสนุนและเป็นกันเอง ต้องให้สถานที่เรียนมีความสะอาดร่มรื่น ท้องการให้ทางานทำให้เมื่อเรียนจบแล้ว

1.3 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมาเรียนเพื่อป้องกันปัญหาการเบื่อหน่ายของผู้เรียน

เพราะจากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่นักศึกษาวิชาชีพเห็นว่ามีความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านคือ ต้องการพัฒนาตนเอง และรู้จักเพื่อนมากขึ้น

1.4 ควรมีการคำนึงถึงตัวแปรด้านอื่น ๆ ในการจัดดำเนินการเรียนการสอนวิชาชีพ ให้สนองความต้องการของผู้เรียน นอกเหนือจาก เพศ อายุ และประเภทวิชา เพราะตัวแปรเหล่านี้บางทีก็ไม่ได้เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างในด้านความรู้สึกร ทัศนคติ และความคิดเห็น

1.5 ควรมีการเสริมความรู้ด้านการจัดการ การตลาด สหกรณ์ เทคนิคในการประกอบการเสริมไว้ในหลักสูตรวิชาชีพด้วย เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะเป็นการลดภาวะการว่างงานในปัจจุบันโดยทางอ้อมด้วย

1.6 ควรจัดให้มีห้องสมุด มุมหนังสือ หรือแหล่งค้นคว้าที่นักศึกษาวิชาชีพสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือถ้ามีอยู่แล้วก็ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อสนองตอบต่อความสนใจ ความต้องการ เป็นรายบุคคลให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยศึกษาเรื่องนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบหาแนวทางปรับปรุงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกตหรือใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถาม

2.3 ควรวิจัยศึกษาเรื่องนี้โดยแยกศึกษาเพียงประเภทวิชาเดียว หรือรายวิชาเดียว เพราะอาจจะได้ผลการวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในแต่ละประเภท หรือแต่ละรายวิชามากยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการวิจัยเรื่องในห้วงของเดียวกันนี้โดยใช้ตัวแปรอื่น เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ อาชีพ และสถานที่ตั้งของชั้นเรียน เป็นต้น

2.5 ควรมีการวิจัยและศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาด้วยกัน

๒ ร ร ๗ ๗ ๗ ๗ ๗

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนหลักสูตรวิชาชีพ หลักสูตร
ระยะสั้นวิชาตัดเสื้อสตรีโดยครูประจำการกับวิทยากรท้องถิ่น 2524, 65 หน้า อักสำเนา
- _____ คู่มือค่าเงินงานตามหลักสูตรผู้ใหญ่สายอาชีพ โรงพิมพ์ศาสนา 2526, 112 หน้า
- _____ คู่มือศึกษานิเทศก์ เอกสารอบรมศึกษานิเทศก์หมายเลข 2 2526, หน้าไม่ติดต่อกัน
อักสำเนา
- _____ แนวทางพัฒนาวิชาการ 2527 - 2529 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526,
หน้าไม่ติดต่อกัน อักสำเนา
- _____ ระเบียบเกี่ยวกับสถานศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526, 33 หน้า อักสำเนา
- _____ รายงานการสัมมนาการบริหารการศึกษานอกโรงเรียน 2526, 114 หน้า อักสำเนา
- _____ วิวัฒนาการทางการศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์คุรุสภา 2527, 143 หน้า
- _____ 3 ปีกรมการศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์ 2527, 173 หน้า
- _____ เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนครั้งที่ 13
2527, 102 หน้า อักสำเนา
- _____ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2525 โรงพิมพ์ทางหลวงส่วนจำกัดศรีเคหา 2525,
128 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, ศูนย์ การประชุมประจำปี เจ้าหน้าที่ศูนย์ ฯ ภาคศูนย์ ฯ จังหวัด
โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และศึกษานิเทศก์ กศน. 2525, 90 หน้า อักสำเนา
- _____ การประชุมสัมมนากำหนดความต้องการของประชาจังหวัดในภาคใต้ 2522,
หน้าไม่ติดต่อกัน อักสำเนา
- ขจักษ์ บุรุษพันธ์ ไทยมุสลิม แพร่พิทยา 2519, 530 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชบัณฑิตยสถาน สำรวจสภาวะทางการศึกษา
ของประเทศ โรงพิมพ์วิจิตรวาทกิจ 2526, 487 หน้า

- คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย 2525, 433 หน้า
- ชาตรี आयुวัฒน์ การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2519, 99 หน้า อุดรธานี
- ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และปรีชา จริยวิทยานนท์ จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ อีสานการพิมพ์
 อุบลราชธานี 2526, 174 หน้า
- ณรงค์ เทียนแสง "เหตุผลที่ผู้เรียนไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่" การศึกษานอกโรงเรียน 114: 20-25
 เมษายน - พฤษภาคม 2526
- นวลเส้นห์ วงศ์เชิดธรรม ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 2519 หน้า อุดรธานี
- บำรุง สุขพรรค รายงานการวิจัยการศึกษาผู้ใหญ่และสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ
ประชากรนอกโรงเรียน 2524, 133 หน้า อุดรธานี
- พิภพ กาญจนะ ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 ในเขตการศึกษา 7
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2519, 108 หน้า อุดรธานี
- บุญ ทัศนพิทยคุปต์ รายงานการวิจัยเรื่องความเชื่อในศาสนาของไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ 2523, 165 หน้า อุดรธานี
- โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา การจัดทำโครงการและการประเมินผล
การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2520, 101 หน้า
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีติการพิมพ์
 2524, 286 หน้า
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิต จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ ลานนาการพิมพ์ เชียงใหม่ 2526, 375 หน้า

สุทิน นิโธม รายงานการวิจัยเรื่องการสำรวจความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพของเด็กวัยเรียน

ในเขตกรุงเทพมหานคร ฝั่งตะวันตกและสมุทรปราการ 2523, 135 หน้า อัครสำเนา

สมาลี ปิทยานนท์ "เยาวชนนอกโรงเรียนกับการฝึกอบรมฝีมือ" การศึกษานอกโรงเรียน

123 : 9 ธันวาคม - มกราคม 2528

สุวรีย์ ณ ระนอง ศึกษาค้นคว้าในการฝึกอบรมวิชาชีพแก่งเลิงไสภูมิ วิทยานิพนธ์ สส.ม.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525, 101 หน้า อัครสำเนา

อุณา เพศุณ การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพมหานคร 2527, 210 หน้า

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1970. 399 p.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York, Harper, 1972, 752 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis. Rinehart and Company New York, 1976. 234 p.

Gardner Murphy. Our Inborn Need In Malcolm Knowles The Modern Practice of Adult Education : Andragogy Versus Pedagogy. New York, Association Press 1973. 370 p.

Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin Press, 1961, 275 p.

_____ The Design of Education. San Francisco, Jersey Bass, 1972, 323 p.

Knowles, Malcolm S. The Modern Practical of Adult Education Andragogy Versus Pedagogy. New York, Association Press 1971. 384 p.

Karr and Keneth Joseph. "Muting the Changing Need of Adults Trough Educational Programs and Services," Dissertation Abstracts International. 36(10) : 6426-A April 1976.

Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd.ed. New York, Harper and Row, 1970. 369 p.

Ross and Norma Jennie. "Variables Influencing the Dicision to Enter Adult Education Graduate Program", Dissertation Abstract International. 39(5) : 2697-A November 1976.

Sciesons, Edward H. "A Typology of Needs Assessment Difinitions in Adult Education" Adult Education. 1 : 20 - 28, April 1982.

Scott and Milton David. "A Compa rison of Characteristics and Factor of Adult Educations Participant Enrolled in two Selected School in Oklahoma City, Dissertation Abstract International. (35(8) : 2963-A February 1975.

Sunthorn, Kohtbantau. Adult Education in Thailand : A Needs Assesment. A Ph.D. Dissertation. University of Oregon, 1978. 175 p.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw-Hill Book Company, 1962. 672 p.

ภ ๗ ค ๕ น ๖ ก

ภาคผนวก ก

ที่ ทม 1007/1834

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 8 สิงหาคม 2528

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาวสุรีย์ นาคเนียม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้น ในเขตการศึกษา 2

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธาน

อาจารย์ ดร. ชูเกียรติ สีสวรรณ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้นมาขอแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

วชิรญา บัวศรี

(นางวชิรญา บัวศรี)

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์จะรวบรวมปัญหาความต้องการ และสาเหตุในการเลือก
เรียนการศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อนำผลไปวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ปัญหาให้กับ
ความต้องการของผู้เรียน และขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงความเป็นจริง
การตอบแบบสอบถามนี้จะมีประโยชน์ในการปรับปรุงการศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันให้เหมาะสม
และตรงกับความต้องการของท่าน

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน
- ตอนที่ 2 ปัญหาในการมาเรียนวิชาชีพ
- ตอนที่ 3 ความต้องการในการเรียนวิชาชีพ
- ตอนที่ 4 เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ที่เกี่ยวกับตัวท่านและสถานที่เรียน

1. ที่ตั้งของชั้นเรียน

- 1) ☐ ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
- 2) ☐ นอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. จังหวัด

- 1) ☐ ยะลา
- 2) ☐ ปัตตานี
- 3) ☐ นราธิวาส
- 4) ☐ สตูล

3. เพศ

- 1) ☐ ชาย
- 2) ☐ หญิง

4. อายุ

- 1) ☐ 15 - 20 ปี
- 2) ☐ 21 - 25 ปี
- 3) ☐ 26 - 30 ปี
- 4) ☐ อายุ 30 ปีขึ้นไป (โปรดระบุ..... ปี)

5. ศาสนา

- 1) ☐ อิสลาม
- 2) ☐ พุทธ
- 3) ☐ คริสต์
- 4) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

6. วุฒิทางการศึกษา

- 1) ☐ต่ำกว่า ป.4
- 2) ☐ ป. 4 หรือเทียบเท่า
- 3) ☐ ป.6 (หรือ ป.7 เติม) หรือเทียบเท่า
- 4) ☐ ม.3 (หรือ ม.ศ.3 เติม) หรือเทียบเท่า
- 5) ☐ ม.6 (หรือ ม.ศ.5 เติม) หรือเทียบเท่า
- 6) ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
- 7) ☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

7. อาชีพ

- 1) ☐ เกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน ฯลฯ)
- 2) ☐ ประมง
- 3) ☐ ค้าขาย
- 4) ☐ รับจ้าง
- 5) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

8. สถานภาพการสมรส

- 1) ☐ โสด
 2) ☐ แต่งงานแล้ว
 3) ☐ หย่า/เป็นหม้าย

9. วิชาชีพที่เรียน

- 1) ☐ เสริมสวย
 2) ☐ คัดเย็บเสื้อผ้า
 3) ☐ คัดเย็บชาย
 4) ☐ อาหารและขนม
 5) ☐ ช่างไฟฟ้า
 6) ☐ ช่างซ่อมเครื่องยนต์
 7) ☐ ช่างเชื่อม
 8) ☐ ช่างโลหะ
 9) ☐ พิมพ์คึก
 10) ☐ บัญชี
 11) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

ตอนที่ 2 ปัญหาในการมาเรียนวิชาชีพ

โปรดพิจารณาว่าในขณะที่ท่านเรียนวิชาชีพพระยะสั้น ท่านประสบกับปัญหาเหล่านี้มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับปัญหาของท่านเพียงข้อเดียว ซึ่งแต่ละข้อความมีความหมายดังต่อไปนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านประสบกับปัญหานี้มากที่สุดหรือบ่อยที่สุด
มาก	หมายถึง	ท่านประสบกับปัญหานี้มากหรือบ่อย
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านประสบกับปัญหานี้พอประมาณ
น้อย	หมายถึง	ท่านประสบกับปัญหานี้เล็กน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านไม่ค่อยได้ประสบกับปัญหาเหล่านี้หรือไม่มีปัญหาในเรื่องเหล่านี้เลย

ลำดับ ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	<u>ปัญหาค้นส่วนตัว</u> เขียนภาษาไทยไม่คล่อง					
2	พูดภาษาไทยไม่ชัด					
3	เงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน					
4	ผู้ปกครอง/สามี/ภรรยา/ไม่สนับสนุนให้มาเรียน					
5	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ลำบาก					
6	<u>ปัญหาค้นการ เรียนการสอน</u> เนื้อหาที่เรียนยากเกินไป					
7	เนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป					
8	เนื้อหาที่เรียนไม่ค่อยมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
9	เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ					
10	เวลาที่ใช้ในการเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน					
11	ไม่มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาหรือการลำดับต่อเนื่อง					

ลำดับ ข้อที่	ปัญหา	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
12	ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในระหว่างที่เรียน					
13	ผู้สอนมาสอนไม่ค่อยตรงตามเวลา					
14	ผู้สอนไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน					
15	ผู้สอนไม่ยอมรับพิจารณาข้อเสนอแนะในการ แก้ปัญหของผู้เรียน					
16	<u>ปัญหาค้นคว้าหาความรู้</u> วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน					
17	วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพอยู่ในสภาพที่ ไม่สมบูรณ์					
18	วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย					
19	บริเวณห้องเรียนสกปรกมีเสียงรบกวน					
20	สถานที่สอนวิชาชีพอยู่ห่างไกลจากบ้านเกินไป					

ตอนที่ 3 ความต้องการ ของ นักศึกษาวชิรชีพ

ไปรศพิจารณาว่าในขณะที่ท่านเรียนวิชาชีพพระยะสัน ท่านมีความต้องการด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด เกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว ซึ่งแต่ละข้อความมีความหมายต่อไปนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ต้องการสิ่งเหล่านั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ต้องการสิ่งเหล่านั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ต้องการสิ่งเหล่านั้นพอประมาณ
น้อย	หมายถึง	ต้องการสิ่งเหล่านั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ต้องการสิ่งเหล่านั้นน้อยที่สุดหรือไม่ต้องการ เลย

ลำดับ ข้อที่	ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	<u>ด้านการเรียนการสอน</u> ต้องการแบบเรียนเพื่อการ เรียนหรือเอกสาร ที่สามารถ ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง					
2	ต้องการให้ครูผู้สอนมีความสนิทสนมเป็นกันเอง กับผู้เรียน					
3	ต้องการเพื่อนในชั้นเรียนให้ความสนิทสนม เป็นกันเอง					
4	ต้องการมีส่วนร่วมในการ วางแผนการ เรียน ร่วมกับครูผู้สอน					

ลำดับ ข้อ	ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
5	ต้องการให้เปิดหลักสูตรต่อเนื่องสูงขึ้น					
6	<u>ความต้องการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน</u> ต้องการให้มีบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการ การศึกษาค้นคว้าและการประกอบอาชีพ					
7	ต้องการให้จัดผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน					
8	ต้องการให้มีหนังสือ หอสมุดและแหล่ง ความรู้เพิ่มเติม					
9	ต้องการให้จัดผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นมาบรรยายให้ฟัง					
10	ต้องการออกไปปฏิบัติงานในสถานที่ประกอบอาชีพ จริง ๆ ที่ตรงกับวิชาชีพที่เรียน					
11	ต้องการออกไปฝึกงานในแหล่งประกอบ อาชีพจริง					
12	ต้องการให้มีการแข่งกีฬา การจัดงานสังสรรค์ ในระหว่างนักศึกษาวิชาชีพ					

ลำดับ ข้อที่	ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
13	ต้องการให้มีวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพ ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
14	ต้องการให้มีการจัดบริการแนะแนวเกี่ยวกับ การระวางรักษาสุขภาพ					
15	ต้องการให้ห้องเรียนและบริเวณสถานที่เรียน มีความสะอาดร่มรื่น					
16	ต้องการให้มีบริการรถรับส่งในการเดินทาง มาเรียน					
17	<u>ด้านการเงิน/เงินทุน</u> ต้องการให้มีการจัดหาทุนการศึกษาในการ เรียนต่อชั้นสูง					
18	ต้องการให้มีบริการหางานทำให้ เมื่อเรียน จบแล้ว					
19	ต้องการให้มีการจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับ ผู้ประกอบการในการเริ่มทำประกอบอาชีพ					

ลำดับ ข้อที่	ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
20	ต้องการให้การศึกษาต่อระหว่างศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดกับนักศึกษาวิชาชีพที่เรียน จบแล้วเป็นประจำ					
21	ต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดติดต่อขอ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพในราคาถูก เป็นพิเศษสำหรับนักศึกษาวิชาชีพ					

ตอนที่ 4 เหตุผลในการเลือกมาเรียนวิชาชีพ

โปรดพิจารณาว่าในการเลือกมาเรียนวิชาชีพระยะสั้น ท่านมีเหตุผลและความเห็นประการใด
เกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความเห็น
ของท่านเพียงข้อเดียว ซึ่งแต่ละข้อความมีความหมายต่อไปนี้

มากที่สุด	หมายถึง	เหตุผลในการเลือกเรียนนั้นมีความสำคัญมากที่สุด
มาก	หมายถึง	เหตุผลในการเลือกเรียนนั้นมีความสำคัญมาก
ปานกลาง	หมายถึง	เหตุผลในการเลือกเรียนนั้นมีความสำคัญพอประมาณ
น้อย	หมายถึง	เหตุผลในการเลือกเรียนนั้นมีความสำคัญน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	เหตุผลในการเลือกเรียนนั้นมีความสำคัญ น้อยที่สุดหรือเกือบไม่มีความสำคัญเลย

ลำดับ ข้อที่	เหตุผลที่ต้องการมาเรียนวิชาชีพ	ระดับความสำคัญของเหตุผล				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	เหตุผลส่วนตัว สนใจในวิชาชีพที่เรียน					
2	ต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น					
3	ต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น					
4	อยากรู้ลักษณะของวิชาชีพที่เรียนว่าเป็นอย่างไร					
5	ต้องการหาประสบการณ์แปลกใหม่					
6	ต้องการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในครอบครัว					
7	เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่าไปเรียนที่อื่น					
8	พ่อแม่ต้องการให้มาเรียน					
9	เพื่อให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
10	ต้องการปรับปรุงอาชีพที่ตัวเองทำอยู่ให้ดีกว่าเดิม					
11	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ					
12	ต้องการฝึกความชำนาญเพิ่มเติม					

ลำดับ ข้อ	เหตุผลที่ต้องการมาเรียนวิชาชีพ	ระดับความสำคัญของเหตุผล				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
13	ต้องการที่จะเปลี่ยนอาชีพ					
14	ต้องการที่จะมีอาชีพรอง					
15	<u>เหตุผลทางงานสังคม</u> ต้องการรู้จักเพื่อนมากขึ้น					
16	เรียนตามคนอื่น เพื่อนชวนมาเรียน					
17	อยากเข้าร่วมกิจกรรมการรวมกลุ่ม					
18	เป็นวิชาชีพที่มีเกียรติในสังคม					
19	เป็นอาชีพที่ใครๆก็ยกย่องจำนวนมาก					

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กร.สธอง	ฉินนันท	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. กร.มยุรี	ทองศรี	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. อาจารย์ชาติรี	อายุวัฒน์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. อาจารย์ทวีป	อภิสิทธิ์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. อาจารย์ธนะ	แพเพศ	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
6. อาจารย์คำนาณ	นิศารัตน์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
7. อาจารย์นิรันด	โกสีย์วัฒน์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
8. อาจารย์สมพร	สุคนธ์พันธุ์	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล
9. อาจารย์ประสพ	อรุณรัตน์	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล
10. อาจารย์สมบูรณ์	บุญรัตน์	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล
11. อาจารย์รอบ	รักษาวรากรณ์	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล

.....

ภาคผนวก ง

ประวัติของผู้นับถือนิกาย

วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด

นางสุรีย์ นาคนิคม เกิดวันเสาร์ที่ 19 เมษายน 2501 ตำบลทับเตี๋ย
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ประวัติการศึกษา

- 2510 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนวัดควนขัน อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
- 2513 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนวัดควนวิเศษ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
- 2516 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสภาราษฎี อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
- 2518 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสภาราษฎี อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
- 2522 สำเร็จการศึกษาระดับศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 2528 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- 2523 ครูอาสาสมัครเก็บสอน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพัทลุง จังหวัดพัทลุง
- 2525 รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียนปะเหลียนยะลุงศิษย์

- 2524   รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล
อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
- 2526   ลาศึกษาต่อชั้นการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักใหญ่ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2528   ประจำอยู่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล อำเภอเมือง
จังหวัดสตูล.

ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2

บทคัดย่อ

ของ

สุรีย์ นาคนิม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2528

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 710 คน ที่เรียนอยู่ในช่วง เดือนสิงหาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2528

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีห้าตัวเลือก มีข้อความทั้งหมด 70 ข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ปัญหา ความต้องการ และเหตุผลในการเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การคำนวณถ้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม และการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาวิชาชีพที่มีเพศต่างกัน ประสบปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินและเงินทุน และเหตุผลค้นส่วนตัวและด้านสังคม ในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาวิชาชีพที่มีอายุต่างกันประสบปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และเหตุผลค้นส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาค้นสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน และเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน ประสบปัญหาค้นส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อม และเหตุผลค้นส่วนตัว ในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการเรียนการสอน ค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ด้านการเงินและเงินทุน และเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่เป็นสำคัญ
ทางสถิติ.

PROBLEMS AND NEEDS OF ADULT STUDENTS FOR VOCATIONAL
SHORT - COURSES IN PROVINCIAL NONFORMAL EDUCATION
CENTERS IN EDUCATIONAL REGION II

AN ABSTRACT

BY

SUREE NAKNIYOM

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

December 1985

The purposes of this research were to study and to compare problems, needs, and reasons for taking short - courses of vocational adult students.

The sample consisted of 710 adult students selected from those who took vocational short - courses during August and November 1985. The instrument used for collecting the data was the five-point rating scale questionnaire of 70 items, constructed by the researcher. The questionnaire consisted of four sections concerning personal data, problems, needs and reasons for taking short - courses in vocational programs. The statistic used for analysing the data were percentage, mean, standard deviation, t - test, F - test and Studentized - q - statistic.

The finding were as follows :

1. The adult students with different sexes had personal problems, instructional problems and facility problems different at a .05 level of significance. However, the needs in aspects of instruction, instructional services, facility and environment, finance and the personal and social reasons showed no significant difference.
2. The adult students with different ages had personal problems, instructional problems, the needs in aspects of facility and environment and the personal reasons different at a .05 level of significance. However, the facility problems, the needs in aspects of instruction, instructional services, finance and the social reasons showed no statistically significant difference.
3. The adult students with different courses taken had personal problems, instructional problems, facility problems, the needs in aspects

of facility and environment and the personal reasons different at a .05 level of significance. However, the needs in aspects of instruction, instructional services, finance and the social reasons showed no statistically difference.